

PRESES APSKATS

Sagatavoja:
Uzziņu un informācijas centrs
Latvijas Nacionālā bibliotēka

06.06.2025

Preses apskatā:

LNB tiek pasniegta Mērijas Grīnbergas balva; Notiks Latvijas Bibliotekāru biedrības Vidzemes nodaļas 25. saiets; Preiļu Galvenās bibliotēkas dalība Latvijas Bibliotekāru biedrības konferencē LNB; Augšdaugavas novadā, Skrīveros un Madonā noskaidroti reģionālie finālisti Skaļās lasīšanas sacensībām; Latvijas bibliotekāri tiekās pagasta bibliotēku 7. kongresā Balvos; Latvijas Avīzes rubrikā "Izbaudīt kultūru" citēta Limbažu novada Galvenās bibliotēkas direktore Elīna Lilenblate-Kleina; Vecpiebalgas bibliotēka jaunās telpās; u.c. bibliotēku aktualitātes.

Preses apskatā iekļauti raksti no Latvijas centrālajiem un reģionālajiem laikrakstiem.

Apbalvo Annu Eglienu

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā 2. maijā svinīgā ceremonijā tika sveikta Mērijas Grīnbergas balvas ieguvēja Anna Egliena.

Muzeju dzīvē Annas Eglienas vārdam ir liels svars — daudzu gadu garumā paveikts nozīmīgs darbs nacionālā kultūras mantojuma apzināšanā un saglabāšanā. Savulaik Anna Egliena bija galvenā krājuma glabātāja Raiņa literatūras un mākslas vēstures (tagad — Latvijas Nacionālajā rakstniecības un mūzikas) muzejā, iniciējusi Franča Trasuna muzeja “Kolnasāta” izveidošanu. Līdzdibinātāja piemiņas vietai “Bronislavas Martuževas klēts”, aktīvi darbojas, kopjot Bronislavas Martuževas piemiņu, organizējot aktivitātes Lubānā un pašas izveidotajā kultūrvidē, turpina izglītēt un iedvesmot visplašāko sabiedrību.

Viņai pasniegtā Mērijas Grīnbergas balva izveidota ar mērķi izcelt konkrēta cilvēka ieguldījumu muzeja vērtību saglabāšanā un popularizēšanā, tā uzsver muzeja darbinieka nozīmīgo lomu šo vērtību sniegšanā nākamajām paaudzēm.

Avots: Stars
Datums: 06.06.2025

Būs Vidzemes bibliotekāru saiets

INGA KĀRPOVA

VALKĀ. Nākamajā piektdienā, 13. jūnijā, pulksten 10 Jāņa Cimzes Valkas mūzikas skolā sāksies Latvijas Bibliotekāru biedrības (LBB) Vidzemes nodaļas 25. saiets.

LBB Vidzemes nodaļas vadītāja Valmieras bibliotēkas direktores vietniece metodiskajā darbā Olga Kronberga informē, ka Latvijas Universitātes profesore Ieva Margeviča-Grinberga lekcijā “Lasišanas paradumi” atklās, cik būtiski lasīšana ietekmē cilvēka personības izaugsmi un kādi ir lasīšanas veidi.

Vērtīgs ieguvums novadpētniecības darbā būs Valkas novadpētniecības muzeja speciālistes Līgitas Drubiņas referāts par Jāņa Cimzes semināra audzēkņiem, kuri vēlāk kļuvuši par izglītības un kultūras dzīves cēlājiem Latvijas pagastos un pilsētās. Savukārt uz jautājumiem, kas ir līderība, kādām rakstura iezīmēm, vērtībām ir jāpieņem labam līderim, vai par līderi piedzimst un kā izpaužas līderība bibliotēkās, atbildes sniegs pasniedzēja, Ērgemes izloksnes pētniece Rūta Lūse – iedvesmojoša sieviete, personība ar savu unikālu dzīves skatījumu un plašu pieredzi vadības prasmi attīstībā dažādu uzņēmumu komandās.

Dienas turpinājumā plānotas saliedējošas pusdienas Valkas bibliotēkas telpās. Šajā laikā bibliotēkā darbosies *pop-up* dāvināto grāmatu apmaiņas punkts. Saieta dalībnieki tiek aicināti ņemt līdzi savai bibliotēkai dāvinātās, bet neizmantotās grāmatas, kuras varētu būt vērtīgs papildinājums un ieguvums citas bibliotēkas krājumam.

Saieta aktīvajā daļā notiks muzikāli izziņošā un izklaidējošā aktivitāte “Dziesmotā viktorīna” par latviešu estrādes un populāro mūziku, kā arī pastaiga pa J. Cimzes vēsturiskajām vietām Valkā un Valgā kopā ar Valkas novadpētniecības muzeja un Valkas bibliotēkas speciālistiem.

Vakara izskaņā saieta dalībnieki aicināti pievienoties Valkas un Valgas pilsētas svētku svinībām, kuplinot Valkas bibliotēkas kolektīva rindas svētku gājiena laikā, bet vakaru noslēgt ar nesteidzīgām sarunām par piedzīvoto Lugažu laukumā, baudot Valkas pūtēju orķestra sniegto koncertu.

Avots: Ziemeļlatvija
Datums: 06.06.2025

Preiļu Galvenās bibliotēkas erudīcijas spēle “Avantūra” izcīna 2. vietu Latvijas Bibliotekāru biedrības konferencē

Sabiedrībā

25. aprīlī Preiļu Galvenās bibliotēkas pārstāvji piedalījās Latvijas Bibliotekāru biedrības konferencē “Iesaiste. Sadarbība.

Attīstība – bibliotēkas veiksmes pamats” Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Konferencēs laikā tika iegūtas ne tikai

jaunas idejas un iedvesma, ieteikumi turpmākajam darbam, bet arī 29 ideju konkurencē Preiļu Galvenā bibliotēka izcīnīja 2. vietu ar erudīcijas spēli “Avantūra”!

“Avantūra” ir muzikāli interaktīva erudīcijas spēle, kas sastāv no vairākiem aizraujošiem uzdevumiem – no jautriem līdz erudīti nopietniem jautājumiem. Spēle ļauj labāk iepazīt mūsu Preiļu novadu, tā cilvēkus, kultūru un interesantos notikumus. Spēli ir iespējams izspēlēt jebkurā kolektīvā: skolā, darbā, ar draugiem vai ģimenes lokā. Tematiku var pielāgot sezonai, svētkiem vai aktuālām tēmām!

Aktivitātes mērķis: radīt intelektuāli izklaidējošu vidi, kas veicina kopības sajūtu, sadarbību, izceļ bibliotēkas lomu kā sabiedrisku, radošu un atvērtu vietu un vienlaikus ļauj iepazīt mūs un mūsu pašu

novadu, konkrētu tēmu un nozari.

Paldies spēles sākotnējās idejas autoriem Picaugušo nodaļas vadītājam Ilgai Lozdai par lielisko iedvesmu spēles īstenošanā. Paldies metodiķei Egijai Aleksejevai un vadītājas vietniecei Sigitai Trūpai par idejas prezentēšanu Latvijas Nacionālajā bibliotēkā Ideju tirgū!

Ja arī Tu un Tava komanda grib saspēlēties, tad sazinies ar kādu no bibliotēkas darbiniekiem un noskaidro iespēju: Egija, Sigita (28394673), Ilga (29991263).

Informāciju sagatavoja
Preiļu Galvenās bibliotēkas
vadītājas vietniece
Sigita Trūpa

Avots: Preiļu Novada Vēstis

Datums: maijs, 2025

Noskaidrots skaļās lasīšanas sacensību čempions

Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību Augšdaugavas novada finālā, kas 30. aprīlī norisinājās Naujenes bibliotēkā, par novada skaļās lasīšanas sacensību čempionu kļuva un tiesības pārstāvēt Augšdaugavas novadu Latgales reģiona skaļās lasīšanas sacensībās ieguva Naujenes pamatskolas 5. klases audzēknis Adrians Maļinovskis. Konkursa finālā viņš lasīja fragmentu no Holca Baumerta grāmatas “Alfons Trīcvaidziņš”.

Ivars Soikāns

Diplomu par 2. vietu ieguva Zane Brakovska no Vaboles pamatskolas, bet diplomu par 3. vietu – Darja Saidova no Lāču pamatskolas.

Par novada skaļās lasīšanas sacensību čempiona titulu un iespēju pārstāvēt novadu Latgales reģiona skaļās lasīšanas sacensībās šogad sacentās 11 piekto klašu skolēni no novada izglītības iestādēm. Sacensību dalībnieku kārtas numuri tika izlozēti

elektroniski. Katrs finālists nolasīja fragmentu no savas iemīļotās grāmatas. Skolēniem bija jāprot arī pastāstīt par grāmatas izvēli un sevi kā lasītāju.

Žūrija vērtēja konkursantu dikciju un dabisko intonāciju, vai dalībnieks lasīja piemērotā tempā un prata emocionāli aizraut klausītājus. Vērtēta tika arī fragmenta izvēle, tā originalitāte un pabeigtība.

Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības Augšdaugavas novadā norisinājās jau astoto reizi.

Latgales reģiona skaļās lasīšanas sacensību uzvarētājs iegūs tiesības doties uz lielo finālu Rīgā un cīnīties par Nacionālās skaļās lasīšanas čempiona titulu.

Avots: Latgales Laiks

Datums: 15.05.2025

Skalšie lasītāji tiekas Skrīveros

Uzvarētāja — Paula Škutāne no Aizkraukles

Šī nedēļa iesākās ar Aizkraukles reģiona Skaljš lasīšanas finālsacensībām 5. klases skolēniem. Šogad viņi tikās Skrīveros, tā kā pagājušajā gadā uzvarēja A. Upīša Skrīveru vidusskolas skolēns Raivis Lapiņš.

IVETAS SKABAS
TEKSTS UN FOTO

Nost ar uztraukumu!

Skaljš lasīšanas sacensības norisinājās Skrīveru Mūzikas un mākslas skolas zālē, un par muzikālu sveicienu parūpējās šīs skolas jaunie saksofonisti Jēkabs, Gustavs un Patriks skolotāja Ziedona Pukša, kurš lasītājiem vēlēja veiksmi, vadībā. Vai tās ir sacensības vai arī kāds pārbaudījums, allaž pārņem uztraukums. Lai to mazinātu un bērniem raiti veiktos lasīšana, jogas pasniedzēja skrīveriete Dace Vitoliņa ierādīja pāris jogas vingrinājumus.

Kad streiņš, šķiet, aiz muguras, 16 lasītāji ir gatavi sacensībai. Pirms sacensībām sakties, A. Upīša Skrīveru bibliotēkas vadītāja Sandra Trakina iepazīstināja ar žūriju. Lasītājus vērtēja pagājušā gada labākais skaljš lasītājs Raivis Lapiņš, Skrīveru Mūzikas un mākslas skolas direktore Iveta Biķerniece, blogere, rakstniece un projektu vadītāja Māra Bitāne, Aizkraukles novada bibliotēku metodikē Regina Kviese un Skrīveru jauniešu brīvā laika telpas vadītāja Diāna Smolkova.

Ar katru sacensību dalībnieku iepazīstināja Skrīveru Mūzikas un mākslas skolas audzēkņi Regnārs un Kristaps, kuri apmeklēja mīmu nodarbības. Viens rādīja uzrakstu ar dalībnieka vārdu un uzvārdu, otrs savukārt rādīja grāmatu, kuras fragments tika skaljš lasīts.

Grāmatu iesaka bibliotekāre

Sacensības iesāka Bruno Džeriņš (skolotāja Sandra Silrova) no Pļaviņu vidusskolas. Bruno izvēlējās lasīt D. Pilkiņa grāmatas "Kapteinis Apakšbiksis" fragmentu. Zēns pastāstīja, ka viņam ļoti patīk šī autora darbi. Otrs Pļaviņu skolas pārstāvis bija Roberts Pakers-Gasperovičs (Sandra Silrova). Viņš nolasiya fragmentu no D. Valjamsa grāmatas "Gangsteromīte". Robertam patīk šī autora darbi, kā arī grāmatu ilustrācijas.

Zanetei Škerbergai (Indra Čerjaka) no Jaunjelgavas vidusskolas patīk lasīt grāmatas. Viņas iecienītākā ir Dž. Kinnija "Grega dienasgrāmata", bet sacensībā meitene lasīja latviešu rakstnieces Ilzes Skrstiņas grāmatas "Ko dari? Neko" fragmentu. Jaunjelgavas vidusskolu pārstāve arī Guntars Kalniņš. Ar viņa skolotāja ir Indra Čerjaka. "Man patīk lasīt grāmatas, jo tās mani ievieš citā pasaulē," par sevi sacīja Guntars. Visvairāk interesē grāmatas par vēsturi un fantāziju. Klātesošie Guntara snie-

UZVARĒTĀJI. Par Aizkraukles reģiona Skaljš lasīšanas finālsacensību uzvarētājiem kļuva Aizkraukles novada vidusskolas 5. klases skolēni Paula Škutāne un Artūrs Ostvalds (no kreisās), kā arī Kristaps Jakovčiks no Neretas J. Jaunsudrabiņa vidusskolas.

gumā noklausījās fragmentu no D. Bedila grāmatas "Maģiskā pulsts".

No A. Upīša Skrīveru vidusskolas šogad sacensībās piedalījās trīs skolēni (skolotāja Līga Volkova). Deivids Dūda iecienījis "Grega dienasgrāmatu", kuras fragments tika nolāsīts. Amēlija Lūse bija izraudzījusies Jutas Nimfiusas grāmatu "Kausļa sirds", ko viņai ieteica bibliotekāre. Amēlija sacīja, ka izvēle bija neklūdīga, jo grāmata bija interesanta. Karolīna Skuja lasīja fragmentu no R. R. Raselas grāmatas "Nikijas dienasgrāmata". Meitene pastāstīja, ka izlasījusi visas "Nikijas dienasgrāmatas" daļas.

I. Gaiša Kokneses vidusskolu pārstāvēja Ralfs Tvardovskis un Patrīcija Klusa (Sanita Šiballo). Ralfs atzinās, ka sevi par lielu lasītāju neuzskata, bet reizēm kādu grāmatu izlasa. Sacensībām viņš bija izvēlējies E. Blaitonas grāmatu "Slepenās istabas noslēpums", kas pie viņa bija nonākusi nejauši. Savukārt Patrīcija ielūkojās Dž. Stiltona grāmatā "Mīlestība ir kā siers".

Izvēlas latviešu autoru darbus

Aizkraukles novada vidusskolas skolēna Artūra Ostvalda lasījumā izskanēja latviešu literatūras klasika — Jāņa Klīdzēja "Cilvēka bērns". Otra dalībniece no šīs skolas bija Samanta Geršebeka. Arī viņa bija izvēlējusies latviešu autora darbu — rakstnieces un tulkotājas Dainas Ozoliņas grāmatu "Pandēmijas detektīvi". Šī grāmata Samantai šķiet interesantāka no visām. Arī Paula Škutāne bija izvēlējusies fragmentu no grāmatas "Ko dari? Neko". Paula sacīja, ka grāmata ir ļoti aizraujoša un ieinteresēja jau no pirmajām lappusēm.

No Seces pamatskolas uz Skrīveriem bija atbraukusi Karolina Kristiāna Bremze (Ligita Bērziņa). "Grā-

ŽŪRIJAS PĀRSTĀVI Diāna Smolkova (no kreisās), Māra Bitāne un Raivis Lapiņš skaita punktus.

matu lasīšana man šķiet interesanta nodarbe. Man patīk lasīt interesantus notikumus un iepazīt dažādus tēlus," sacīja Karolina Kristiāna un atklāja, ka lasīs fragmentu no Dainas Ozoliņas grāmatas "Izglāb vasaras brīvlaiku!".

Neretas J. Jaunsudrabiņa vidusskolu braši pārstāvēja Helēna Pavliņa un Kristaps Jakovčiks (Aija Kalnāre). Helēna lasīja fragmentu no M. de Koka grāmatas "Rozija un Musa, meitene un zēns", bet Kristaps — Ilzes Skrstiņas "Lieliskā dzīve bez zoom". Kristapa uzmanību vispirms piesaistīja jaunais grāmatas vāks, arī grāmata ir aizraujoša. Zēns atzinās, ka arī viņš piedzīvojis līdzīgus gadījumus kā grāmatas varoņi.

Uz Skrīveriem no Bebrim ceļu mēroja Karina Brokovska (Linda Smīte). Viņas izvēle — Agneses Vanagas grāmata "Plastmasas huligāni". Karina šo grāmatu izraudzījās, jo vēlējas uzzināt, kas ir plastmasas huligāni.

Sacensības vērojot, iepriecina, ka ir tik daudz jauku grāmatu. Un bērniem taisnība — tās tiešām ir aizraujošas, par ko liecināja izvēlētie fragmenti, jo gribējās klausīties vēl un vēl.

Lasīt ir vērtība

Kamēr pārējie devās uz radošajām darbnīcām, žūrija apkopoja rezultātus. Tie, izvērtējot katru dalībnieka sniegumu, pārstāvējiem bija ļoti līdzīgi. Par uzvarētāju kļuva tas, kurš ieguva vislielāko punktu skaitu.

Iveta Biķerniece atzina, ka runāt publikas priekšā nav nemaz tik vienkārši: "Jūs katru skatoties, es par to domāju. Vienkārši ir sēdēt zālē un skatīties, mēs baudām un priecājamies par katru. Domāju, ka jutāt, cik mēs labvēlīgi esam pret jums — ar prieku, ar pirmās brīvlaika dienas sajūtu. Jauki bija strādāt šādā komandā, jo mums tā saskanēja visi vērtējumi. Paldies visiem skolotā-

"STABURAGA" SIMPĀTIJU BALVAS IEĢUVĒJS Guntars Kalniņš no Jaunjelgavas vidusskolas.

jiem, bibliotekāriem, visiem tiem, kas sagatavoja šos audzēkņus!"

Uzvarētājus bija gods pazinot atrakтивajam Raivim Lapiņam. Trešo vietu Skaljš lasīšanas Aizkraukles reģionālajās finālsacensībās ieguva Artūrs Ostvalds no Aizkraukles novada vidusskolas. Otrajā vietā — Kristaps Jakovčiks no Neretas J. Jaunsudrabiņa vidusskolas. Kā šī gada labākā skaljš lasītāja tika kronēta Paula Škutāne no Aizkraukles novada vidusskolas! Paulai novads būs jāpārstāv Vidzemes reģiona starpfinālā, kas notiks Cēsīs. Pārējiem dalībniekiem Raivis pasniedza pateicības rakstus par piedalīšanos. Visi lasītāji saņēma dāvanas, ko sarūpēja Skrīveru bērnu bibliotēka, dienas aprūpes centra apmeklētāji, mūzikas un mākslas skolas audzēkņi un vietējais uzņēmums "MO". Savukārt laikraksta "Staburags" simpātijū balvas saņēma jauniegavietis Guntars Kalniņš un viņa skolotāja Indra Čerjaka.

Aizkraukles novada vidusskolas skolotāja Inna Grahovska pauda prieku par Paulas un Artūra panākumiem. Kopā ar viņu strādāja arī kolēģes skolotājas Ligita Veļčinska un Anita Švežika. Tā kā pēc nolikuma no katras skolas drīkst piedalīties tikai trīs skolēni, tad uz sacensībām devās paši labākie — Paula, Samanta un Artūrs.

Žūrijas pārstāve Regina Kviese pārliecināta, ka šādiem pasākumiem jābūt: "Šie bērni parāda to, ka ir jālasa. Jālasa skaisti un skaļi. Nav runa par uzvaru, svarīgāka ir piedalīties ar prieku, uzdrīkstēties lasīt skaļi, ieklausīties citu priekšnesumos un atklāt, cik interesanti var būt lasīt un klausīties." Arī Māra Bitāne neslēpa prieku, ka bija izaicināta darboties žūrijā: "Es vēlos, lai tie bērni, kas neieguva godalgotās vietas, nebeidzās. Lasīt ir ļoti liela vērtība. Prieks redzēt bērnus, kuri to dara un piedalās." ♦

Bibliotēkas aktualitātes

9. maijā bērnu literatūras nodaļā notika Nacionālās skaļās lasišanas sacensību Madonas reģionālās konkursa, kurā sacentās 16 bērni no 10 novada skolām.

Skaļās lasišanas čempiona titulu un iespēju doties uz Vidzemes reģiona sacensībām Cēsis ieguva **Eduards Labucis** (Madonas pilsētas vidusskola), 2. vietu ieguva **Lora Houpa Mačuka** (Ergļu vidusskola), 3. vietu izcīnīja **Nelīja Zvirgzda** (Madonas pilsētas vidusskola). Sirsnīgi pateicamies skolotājiem par ieguldīto darbu! Nacionālās skaļās lasišanas sacensības ir konkurss 5. klašu skolēniem, kura mērķis ir pilnveidot bērnu prasmes izvēlēties piemērotu un interesantu literatūru lasīšanai, sekmēt interesi par grāmatām, saliedēt bērnus kopīgām lasišanas aktivitātēm, kā arī veicināt lasītprieku.

17. maijā Madonas novada bibliotēka iesaistījās **Eiropas Muzeju nakts** aktivitātēs. Šī gada vienojošā tēma – mūsu vērtību stāsti. Arī bibliotēka vēra savas durvis, lai atspoguļotu vērtības – radošums, māksla, grāmatas, novadpētniecība, daudzvalodība, aktīvs dzīvesveids, cilvēks un cilvēciņa. Apmeklētājiem bija iespēja iepazīt valodu daudzveidību Eiropā, aplūkojot ceļojošo grāmatu izstādi "Harijs Poters", kas uz Madonu atceļojusi, pateicoties Eiropas komisijas pārstāvniecībai Latvijā un "Tulkojam Eiropu". Bibliotēkas lielākā vērtība ir un paliek grāmata un mūsu lasītāji, tāpēc arī bibliotēkas aktivitātes norisinājās "Latviešu grāmatai – 500" zīmē. Apmeklētāji pielaikvoja ilustrācijas tautasdziesmām, vingrinājās lasīt vecajā drukā, spēlēja lielformāta spēles, vei-

PASTAIGA PILSĒTVIDĒ "GAIĻA TAKAS MADONĀ"

MADONAI 99

PILSĒTAS SVĒTKI 2025

- Dodies pa attēloto maršrutu, atrodi Madonas simbolu gaiļi, piešķir atrastajam objektam nosaukumu
- Iesūti gaiļu nosaukumus uz e-pastu: biblioteka@madona.lv vai WhatsApp: +37129471956 līdz 4. jūnijam
- 6. jūnijā, kad pie Madonas novada bibliotēkas tiks atklāti Madonas pilsētas svētki, izskanēs gaiļu nosaukumi!

Interesantāko gaiļu nosaukumu deviņiem balvas!

ma na
madona Madonas
novada
bibliotēka

Nacionālās skaļās lasišanas sacensību Madonas reģionālajā konkursā sacentās 16 bērni no 10 novada skolām.

ca loģiskas uzdevumus, atpazīna Eiropas mākslas vērtības.

Domājot par lasītājiem ar **redzes problēmām**, atgādinām, ka bibliotēkā ir pieejama grāmatu kopa palielinātā drukā, ko saņēmām no Latvijas Neredzīgo bibliotēkas. Piedāvājumā aktrises un runas pedagoges Z. Daudziņas "Mans kara gads", vairāki grāmatu nosaukumi lasītāju iecienītajā sērijā "Vakara romāns", kā arī A. Daniļāna grāmata "Profesora Daniļāna zelta likumi". Īprojam lasītājiem ir liela interese un vēlme izlasīt Z. Daudziņas "Bērnudienas Komunālajā", D. Rukšānes "Krieva āda", "Džiki". Šobrīd šīs un daudzas citas grāmatas ir pieejamas audioformātā, kuras sadarbībā ar Latvijas neredzīgo bibliotēku ie-

guvām lietošanai uz noteiktu laiku.

Vasarā aicinām piedalīties **"Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā 2025"** (BĪVŽ). Šogad kolekcijā ir 29 grāmatas – gan latviešu oriģinālā literatūra, gan dzeja, gan tulcotā literatūra, kurā aplūkotas dažādas aktuālas tēmas un problēmas. Pēc lasītāju pieprasījuma ir ieviesta vēl viena vecuma grupa – 7+ gadiem. Ar grāmatu sarakstu aicinām iepazīties bibliotēkas mājaslapā. BĪVŽ ir Kultūras ministrijas un Latvijas Nacionālās bibliotēkas finansēta Bērnu literatūras centra iniciatīva. Programmas mērķis ir veicināt lasītprieku un interesi par grāmatām, rosināt diskusijas, sekmēt augstvērtīgas literatūras izplatību.

Pilsētas svētku ietvaros **no 28. maija līdz 4. jūnijam** aicinām doties pastaigā "Gaiļa takas Madonā". Dodies pa attēloto maršrutu, atrodi Madonas simbolu gaiļi, piešķir atrastajam objektam nosaukumu, **iesūti gaiļu nosaukumu uz e-pastu: biblioteka@madona.lv vai WhatsApp 29471956 līdz 4. jūnijam.**

Aicinām apmeklēt pilsētas svētku atklāšanas pasākumu **6. jūnijā plkst. 10.00** pie Madonas novada bibliotēkas kopā ar mūsdienu deju grupas "Aliens" un PII "Prieditē" dejotājiem. Pasākuma laikā tiks apbalvoti interesantāko gaiļu nosaukumu autori, bet **plkst. 10.30** sekos izrāde mazajiem "Kikerīgū, eju meklēt!" un citas aktivitātes, kas tapušas sadarbībā ar *Europe Direct* Gulbenē.

**Informāciju apkopojā
ILUTA STANGA,
Madonas novada bibliotēkas
Bērnu literatūras nodaļas
galvenā bibliotekāre**

Avots: Madonas Novada Vēstnesis

Datums: maijs, 2025

Demokrātijas un kopienu stiprinātāji pagastu bibliotekāri satikās kongresā Balvos

Egita Terēze Jonāne

20. maijā Latvijas bibliotekāri pulcējās uz pagastu bibliotekāru 7. kongresu Balvos, lai runātu par bibliotēkas lomu vietējās kopienās un valstī.

Gan valstij, gan pašvaldībai ir jāciena bibliotekāri

Dagnija Baltiņa (no kreisās) un Ruta Cibule iedrošināja bibliotekārus būt uzticīgiem savam aicinājumam kalpot lasītājiem un grāmatai

Kongresā Rīgas ciemiņi un lauku bibliotekāri runāja par tēmu «Pagasta bibliotēka = kopiena: demokrātijai, ilgtspējai un saliedētībai», tāpēc Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktore Dagnija Baltiņa uzsvēra bibliotēku kopienas un sabiedrības līderību. Viņa atgādināja kolēģiem, ka bibliotekāri ar «šo savu superspēju – būt lielākiem sabiedrības virzītājiem» stāv nomodā par valodu, zināšanām, arī par Latvijas neatkarību, demokrātiju un drošību. Pateicoties bibliotekāriem, pagastos eksistē bibliotēkas kā kopienu centri, kas apvieno dažādu paaudžu cilvēkus un kas šo kopienu dara par lasošu kopienu, teica Dagnija Baltiņa. Viņa uzsvēra: «Mēs nevaram runāt par bibliotēku attīstību, ja pamatvajadzības knapi tiek nodrošinātas. Un tie ir svarīga pašvaldību loma. Pašvaldībām ir jāciena novērtēt bibliotekārus ne tikai kā iestāžu darbiniekus, bet arī kā kopienu noturības balstus. Bibliotēku nākotne ir atkarīga no finansiāla atbalsta, ko nodrošina to dibinātāji – pašvaldības. Mums visiem ir jāciena pamanīt, izcelt un aizstāvēt bibliotekāru. Ir zināms pamats arī optimismam. Ja mēs skatāmies uz pēdējo gadu datiem, bibliotēku

aptvērums valstī aug, neskatoties uz to skaita samazināšanos. Vidējais rādītājs šobrīd ir 2629 iedzīvotāji vienā bibliotēkā. Bibliotēkas kļūst par daļu no cilvēka ikdienas, lai saņemtu ne tikai ekstra pakalpojumus, bet arī cilvēciskumu, siltumu, atvērtību, iekļaušanos un profesionalitāti. Pieaug cilvēku vajadzības pēc bibliotekāra kā līdera atbalsta. Mums pašiem – bibliotekāriem – jānostiprina fokuss, ka tas, ko mēs darām, ir pareizi.»

Jāiestarpina, ka Latgalē, tāpat kā pārējos reģionos, ir pašvaldības, kas ne tikai saglabā, bet arī attīsta bibliotēkas, nodrošinot tās ar mūsdienīgām telpām, izveidojot tur valsts un pašvaldību vienotos klientu apkalpošanas centrus, piešķirot finansējumu grāmatām un preses, tostarp vēl viena demokrātijas balsta vietējā kopienā jeb reģionālā laikrakstu, abonēšanai.

Kultūras ministrijas pārstāve Katrīna Taurēna stāstīja par izmaiņām, ko Latvijas Bibliotēku padomes darba grupa piedāvā normatīvajos aktos, tostarp Bibliotēku likumā. Piedāvājumu paketē uzsvērtas gan jau esošās pamata funkcijas (Sabiedrības lasīšanas un informācijpratības, demokrātisko procesu veicināšana, atbalsts digitālo prasmju apguvei, valsts un pašvaldības elektronisko pakalpojumu sniegšana utt.), gan divas papildu funkcijas: 1) novadpētniecība – lokālās kultūrvides un lokālā kultūras mantojuma apzināšana, veidošana, saglabāšana un popularizēšana; 2) atbalsts vietējās kopienas un tās identitātes veidošanai un stiprināšanai.

Bibliotēkas ir vietējo kopienu sirdis – tam piekrita arī citi kongresa runātāji, proti, bibliotekāres Sarmīte Tabore, Evita Garbacka, Viktorija Avota, Inguna Dukure, Evita Bormane, Līga Kondratjeva, Ingrida Rubene, Agrieta Petrovska, Vēsma Nora, kuras stāstīja par sadarbību ar vietējo kopienu bibliotēkās un ārpus tām (skolās, pirmsskolas izglītības iestādēs, sociālo pakalpojumu centros utt.). Tāpat par bibliotēku un bibliotēku kā kultūrvērtību runāja Latvijas Bibliotēkāju biedrības vadītāja Rūta Bokta, kultūras žurnāliste Liega Piešņa, Rugāju vidusskolas direktore Iveta Arelkeviča, lasītāja Zenta Brīvība, Latvijas Universitātes bibliotekārzinātnes doktore Daina Pakalna, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības vadītāja Karina Pētersone, kā arī Balvu un Alūksnes novadu pašvaldību un Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvjus.

Jāpiekrīt pasākuma vadītājam, latgaliešu dramaturģijas zvaigznei Danskovītei (Anitai Ločmelei), ka bibliotēkās strādā bagāti (lasi – izglītoti, ziņoši, darbīgi) cilvēki. Un kopiena ir un būs demokrātiski domājoša, vienota un līderismu kopjoša (ar atbildības gēnu un drosmi izaicinājumu laikā), pateicoties bibliotekāriem – to uzsēra daudzi runātāji un atgādināja, ka tieši tāpēc valstij un pašvaldībām bibliotekāri ir jāciena un jāatbalsta (tostarp ar atbilstošu atalgojumu).

Jāiestarpina, ka šo pasākumu ieskandināja jubilāra pūtēju orķestra «Balvi» mūziķi ar muzikāliem sveicieniem (maiņā balvenieši svinēja orķestra 70. dzimšanas dienu), un katrs skandārbs tika uzņemts ar aplausu vētru. Plaukstas netika žēlotas arī Rutai Cibulei, vienai no bibliotēku pastāvēšanas balstiem Balvu novadā, jo Kultūras ministrija piešķir viņai savu apbalvojumu par uzticību grāmatai un lasītājam daudz gadu garumā. Par humora devu pūtējās Danskovīte ar kolēģiem amatierteātra aktrisēm, pastāstot skečos, kā lauku bibliotekārs iedvesmo un apvieno vietējos iedzīvotājus.

Latgales bibliotēku pieredzes stāsti

Riebiņu bibliotēkas pieredze

Kā daudzkārt tika pieminēts Balvos notikušajā Latvijas pagastu bibliotekāru 7. kongresā, mūsdienās bibliotēkas ir kļuvušas par daudzfunkcionālu iestādi, kas veicina izglītību, sabiedrisko līdzdalību un kultūras saglabāšanu.

Riebiņu bibliotēkas vadītāja Svetlana Zahareviča novērojusi, ka bibliotēka ir daudzfunkcionāla iestāde, atvērta katram apmeklētājam

Riebiņu bibliotēka nodrošina bibliotekāros un informācijas pakalpojumus iedzīvotājiem. Bibliotēka ir vietējās kopienas centrs, kas sabiedrībā popularizē informācijpratības un grāmatu lasīšanas lomu cilvēka dzīvē.

Bibliotēkā pieejamas ne tikai grāmatas, bet ir piekļuve arī dažādām digitālām datubāzēm, apmācībām un izglītojošiem pasākumiem. Sadarbībā ar Preiļu novada Izglītības pārvaldi notikušas digitālās apmācības senioriem un citiem interesentiem. Bibliotēka organizē pasākumus, radošās darbnīcas, izstādes un ceļotāju klubīna tikšanās, kas rada kopības sajūtu un stiprina vietējo sabiedrību.

Veicot novadpētniecības darbu, bibliotēka vāc un popularizē materiālus par pagasta vēsturi, tradīcijām, cilvēkiem. Pagājušogad tika uzsākta novadpētniecības fotogrāfiju digitalizācija (www.digitalabiblioteka.lv), radot iespēju materiāliem piekļūt plašākam interesentu lokam.

Bibliotēkas darbs ar bērniem un jauniešiem veicina viņiem jaunu zināšanu apguvi un uzlabošanu, lasītprasmes attīstību un interesi par notiekošo. Notiek izglītojoši pasākumi, lasīveicināšanas konkursi un programmas, kurās piedalās bērni un jaunieši, tiek rīkotas radošās darbnīcas, tādā veidā attīstot dzīvei nepieciešamās prasmes: strādāt komandā, prasīt uz klausīt citus un palīdzēt viens otram. Vairāku gadu garumā ir izveidojusies cieša sadarbība ar Riebiņu vidusskolu un Riebiņu pirmsskolas izglītības iestādi «Spridītis».

Bibliotēka ir kā atbalsta punkts – tur iespējams saņemt informāciju, palīdzību ar e-pakalpojumiem, datoriem, mācībām, un dažkārt pat vienkārši satikties.

Lai ikviens interesents būtu informēts par bibliotēkas darbu un pakalpojumu daudzveidību, informācija tiek publicēta tiešsaistes sociālajā tīmekļa vietnē Facebook.

Riebiņu bibliotēka ir atvērta katram apmeklētājam. Aicinām ikvienu būt aktīvam lietotājam – lasīt, izmantot bibliotēkas piedāvātos pakalpojumus, piedalīties pasākumos, iesaistīties bibliotēkas popularizēšanā sociālajos tīklos vai kopienas aktivitātēs, ieteikt bibliotēku draugiem.

Naujenes bibliotēkas pieredze

Bibliotēka – kopienas sirds: savstarpēja sadarbība un attīstība

Mūsdienās bibliotēkas ir daudz vairāk nekā tikai grāmatu glabātuves. Tās kļūst par aktīviem kopienu centriem, kur cilvēki var tikties, apmainīties ar zināšanām un attīstīt radošumu. Naujenes bibliotēka ir spilgts piemērs tam, kā bibliotēka spēj būt gan sabiedrības kultūras centrs, gan arī draudzīgs sabiedrotais ikdienā.

Bibliotēka kopienas dzīvē

Naujenes bibliotēka aktīvi piedalās vietējās sabiedrības dzīvē, organizējot dažādas iniciatīvas un pasākumus. Viens no spilgtākajiem piemēriem ir lasīšanas veicināšanas programma «Lasām kopā = Esam kopā», kurā bērni no pirmsskolas iestādēs «Rūķītis» piedalās tematiskās nodarbībās un kopīgā lasīšanā. Šie pasākumi ne tikai veicina bērnu interesi par grāmatām, bet arī veido ciešu saikni starp ģimenēm, pedagogiem un bibliotēku.

Bibliotēkā regulāri tiek veidotas arī virtuālās izstādes, piemēram, cikls «Grāmatas – 2025. gada jubilejas», kurā atzīmētas ievērojamo literāro nozīmīgas gadadiņas. Latviešu grāmatas 500 gadu jubilejai par godu Naujenes bibliotēka izveidoja «Seno grāmatu» digitālo izstādi, kur var iepazīties ar senākām grāmatām, kuras izstādei piedāvāja kopienas iedzīvotāji un iestādes. Digitālās un plauktu izstādes ne tikai informē, bet arī izglīto un piesaista dažādu paaudžu lasītājus.

Kultūras dzīves dažādošanā īpašu vietu ieņem vietējo mākslinieku darbu izstādes, piemēram, Antona Salīša klūdžu darbu izstāde «Latvju rakstu zīmes un krāsu raksti», kas atklāj latviešu tautas mākslas vērtības un rosināja iedzīvotājus interesēties par savu kultūras mantojumu.

Kopienas iesaiste bibliotēkas dzīvē

Naujenes bibliotēkas panākumi nav iedomājami bez kopienas līdzdalības. Vietējie iedzīvotāji aktīvi iesaistās bibliotēkas dzīvē – gan piedaloties pasākumos, gan daloties ar savām prasmēm un pieredzi. Skolēni apmeklē bibliotēku gan izglītojošos, gan radošos nolūkos, savukārt seniori palīdz saglabāt vietējās vēstures liecības un aktīvi piedalās medijpratības apmācībās.

Bērnu zīmējumu, radošo darbu izstādes, kopīgas grāmatu lasīšanas stunda ar vecākiem, radošās darbnīcas, kur apgūst jaunās prasmes, kā arī brīvprātīgo dalība bibliotēkas pasākumu norisē – tas viss liecina par ciešu un vērtīgu saikni starp bibliotēku un vietējo sabiedrību.

Nākotne ir sadarbībā

Naujenes bibliotēka pierāda, ka, tikai sadarbojoties ar kopienu, iespējams radīt dzīvu, radošu un atvērtu vidi. Tā kļūst ne tikai par informācijas centru, bet arī par vietu, kur dzimst idejas, notiek tikšanās un rodas piederības sajūta. Šāda savstarpēja mijiedarbība veido sabiedrību, kas balstās uz uzticēšanos, atbalstu un kopīgām vērtībām.

Egita Terēze Jonāne un publicitātes foto

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Demokrātijas un kopienu stiprinātāji pagastu bibliotekāri satikās kongresā Balvos» saturu atbild SIA «Vietēja»».

MAF
Mediju atbalsta fonds

Avots: Vietējā Latgales Avīze

Datums: 30.05.2025

Pirmajā vietā – bibliotēkas apmeklētājs

IZBAUDĪT KULTŪRU

Elīna Lilenblate-Kleina, Limbažu novada Galvenās bibliotēkas direktore, teic, ka līdzīgi kā citviet, arī Limbažu novadā publiskās bibliotēkas piedāvā ne vien grāmatu izsniegšanu, bet arī interneta pieeju, radošās darbnīcas, izglītojošus pasākumus, e-resursus un, balstoties uz aktīvu sadarbību ar citām iestādēm, veic informācijas, izglītības, izklaides, novadpētniecības un sociālās funkcijas. Galvenās bibliotēkas metodiskajā pārraudzībā ir 20 publiskās bibliotēkas un 11 skolu bibliotēkas, un 2024. gadā tās kopumā apmeklēja 96 981 apmeklētājs, no tiem 31 091 – bērni vecumā līdz 18 gadiem. Ar katru gadu palielinoties arī bibliotēkas virtuālais apmeklējums, turklāt svarīgs informācijas izplatīšanas kanāls esot sociālie tīkli, kas ļaujot

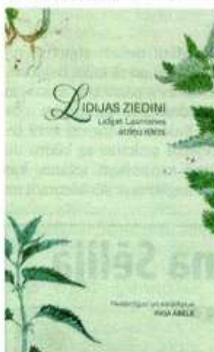
sasniegt dažādu paaudžu bibliotēku apmeklētājus. Direktore teic, ka bibliotēkas sirds esot tās bibliotekārs, un novada ļaudis sarežģīti bibliotēkas vērtību un saprotot, ka bibliotēka vairs nav tikai grāmatu krātuve. Ja bibliotekārs būšot atvērts visam jaunajam, ieinteresēts savā darbā, mūsdienīgi domājošs, radošs, tad bibliotēka arī būs pilsētas, pagasta centrs, "kur būt, rosīties, satikties, apmeklēt, uzzināt, kur mācīties un lasīt, kur komunicēt un tā joprojām". Uzteicams esot ikviena novada kolēģa darbs, jo skaidri vērojams, cik rūpīgi bibliotēku darbinieki attiecas gan pret sev uzticētajiem darba pienākumiem, gan pret ikvienu bibliotēkas apmeklētāju un viņa vēlmēm: "Bibliotēkā, tāpat kā biznesā – pirmajā vietā ir klients, mūsu gadījumā – bibliotēkas apmeklētājs, mūsu piedāvāto resursu izmantotājs."

PUBLICITĀTES FOTO
Elīna Lilenblate-Kleina, Limbažu novada Galvenās bibliotēkas direktore.

GRĀMATAS. Pasaules kontekstā

Grāmatas lasu ar lielu prieku, bet, kā jau daudziem, vienmēr gribētos atrast laiku, lai lasītu biežāk. Viena no manis iecienītākajām literātēm ir Zenta Mauriņa. Fascinē viņas stiprais gars, plašā zināšanu bagātība, antropoloģiskais skatījums uz pasauli un cilvēkiem. Šobrīd lasu viņas grāmatu "Tālā gaita", kurā autore apraksta savas inteliģences un estētiskās gaumes izaugsmes ceļu. Pasaules konteksts un Ukrainā notiekošais bieži liek aizdomāties par Latvijas vēsturiskajiem notikumiem, kas ir zināmi, bet līdz galam neizziņāti. Tāpēc uz mana naktskapšiņa var atrast arī tādas grāmatas kā Dzintras Gekas "Mātes Sibīrijā" un Ingas Ābeles "Lidijas ziediņi. Lidijas Lasmanes atziņu dārzs".

Inga Ābele, "Lidijas ziediņi. Lidijas Lasmanes atziņu dārzs".

Frānsisa Skota Ficdžeralda grāmatu "Lieliskais Getsbijs". Interesantu skatīšanās pieredzi deva arī tas, ka nesen galvenās lomas aktieris Jēkabs Reinis ar monoizrādi viesojās pie mums, Limbažu novada Galvenajā bibliotēkā, lai runātu par patriotismu un vērtībām caur aktiera darbu. Sarunas gaitā aktieris uzsvēra, cik nozīmīga ir mākslas spēja ietekmēt sabiedrību, rosināt diskusijas par nacionālo identitāti un katra individa atbildību par valsts nākotni.

Jēkabs Reinis Limbažu novada Galvenajā bibliotēkā.

IZSTĀDE. Aizrautīgi laikā

MĀRA BRANČA FOTO

Skats no Imanta Klīdzēja fotoizstādes "Appassione tempo".

Maijs Limbažu novada Galvenajā bibliotēkā pagāja keramika Imanta Klīdzēja zīmē, jo visu mēnesi varēja aplūkot keramika fotoizstādi "Appassione tempo". Nosaukums sevi ietver vārdus "appassione" – kaislīgi, aizrautīgi un "tempo" – laiks. Tātad – aizrautīgi laikā!

2024. gadā Limbažu novada Galvenā bibliotēka iesāka inovatīvu projektu – raidierakstu sēriju "Novada pulsācija", kuras mērķis ir atspoguļot novada dzīvi, kultūras aktivitātes un vietējos cilvēkus, kā arī veicināt diskusiju par aktuālām tēmām. Drīzumā tiks publicēta raidieraksta 4. epizode, kurā runāju ar Imantu Klīdzēju par mākslas nozīmi ikviena cilvēka dzīvē, keramiku, mākslas skolu un novada vērtībām. Raidieraksts var atrast vietnē limbazubiblioteka.lv/lv/raidieraksts_novada_pulsacija.

KINO. Pagājušā laika notikumi

Kadrs no daudzsēriju mākslas filmas "Emilija. Latvijas preses karaliene".

Pēdējā laikā mani uzrunājusi 2021. gadā radītā Latvijas daudzsēriju mākslas filma "Emilija. Latvijas preses karaliene". Noslēgumā sižets sasauca ar iepriekš izlasīto grāmatu tematiku, kas dod iespēju vēl spilgtāk vizualizēt tā laika notikumus.

DIĀNA JANCE

KONCERTI. Godinot himnu un tās komponistu

DIDŽIS GRODŽIS/LNKC PUBLICITĀTES FOTO

Vilkenē "Himnas Goda dienā".

Dziedu Ainažu kultūras nama jauktajā kori "Krasts", kurš nākamajā gadā svinēs 100 gadu jubileju, un jau šobrīd sākam aktīvi gatavoties februāri gaidāmajam jubilejas koncertam. Tā kā esam viens no Limbažu novada koriem, tad maijā Vilkenē dziedājam arī "Himnas Goda dienā". Šie svētki par godu Latvijas Valsts simbola – himnas "Dievs, svētī Latviju!" – autora Baumaņa Kārļa jubilejai tiek organizēti reizi piecos gados, un šogad 190. jubilejas reizē izskanēja jau 30. reizi. Vērienīgo pasākumu organizē Limbažu novada pašvaldība sadarbībā ar Latvijas Nacionālo kultūras centru un Aizsardzības ministriju.

TEĀTRIS. Interesanta pieredze

Pirms dažām nedēļām Latvijas Nacionālajā teātrī bija iespēja apmeklēt Indras Rogas režisēto izrādi "Lieliskais Getsbijs". Dzīvīgā izrādē ar pārsteiguma elementiem priecēja un deva sajūtu, ka esi nokļuvis kārtīgā ballītē. Izrāde mudināja arī izlasīt

Paldies vārdu pavadīta, pelnītā atpūtā dodas LNGB ilggadēja darbiniece

Aizvadītajā nedēļā paldies vārdi par ilggadējo darbu tika sacīti Limbažu novada Galvenās bibliotēkas (LNGB) reģiona galvenajai metodiķei Bronislavai Saukai. Trešdien novada bibliotēkāju pieredzes apmaiņas braucienā uz Alūksnes pusi labus vārdus viņai veltīja kolēģi no visām pašvaldības gaismas pilīm. Nākamajā dienā pateicību par pašizlīdzīgo, profesionālo darbu bibliotēku nozarē, būtisko ieguldījumu Limbažu novada bibliotēku attīstībā un metodiskajā atbalstā, veicinot reģionālo kultūras izglītības vides izaugsmi, viņai pasniedza novada domes vadība. Savukārt piektdien Bronislavu sumināja tuvākie kolēģi LNGB. Šovasar pēc gandrīz 50 gadu darba bibliotēku nozarē B. Sauka dosies pelnītā atpūtā.

– Trīs dienas tev sakām paldies par 48 gadus ilgo darbu, ko esi veikusi ar sirdi un dvēseli, – sacīja LNGB vadītāja Elīna Lilenblate-Kleina. Viņa aicināja Bronislavu augustā pievienoties nākamajam novada bibliotēkāju pieredzes apmaiņas braucienam, kā arī gada noslēguma sarīkojumam. Arī citkārt kolēģi B. Sauku laipni gaidīs nākam ciemos, dalāties ierosinājumos vai kādos novērojumos. Novada pašvaldības vadītājs Dagnis Straubergs, sakot paldies, B. Saukai uzdāvināja novada lietussargu, lai viņai vienmēr saulains laiks. Kā nekā tā ir izsena patiesība – ja līdzī lietussargs vai lietusmēteli, visbiežāk lietus nav gaidāms. Ilggadējo bibliotēkas nozares darbinieci sveica arī Kultūras pārvaldes vadītāja Evija Keisele un kultūras darba speciāliste Mārīte Saulīte. – Lai mums visiem būtu tāda atdeve un attieksme pret ikdienas pienākumiem! Bronislava ir izcils piemērs mums visiem. Zinu, ko nozīmē strādāt kultūras jomā, tādēļ saku paldies gan tev, gan taviem tuvajiem un mīla-

LNGB reģiona galvenā metodiķe Bronislava Sauka, kuru sumināja par ilggadēju un nesavtīgu darbu bibliotēku nozarē, kopā ar sava amata pēcteci Diānu Remesi

jiem, – sacīja E. Keisele. M. Saulīte pārvaldes vārdā pasniedza gaviļniecei pildspalvu un bloknotu, aicinot rakstīt memoriālus un vēlot nezaudēt grāmatu un cilvēkmīlestību. Sveicēju labos vārdus uzklusot, B. Sauka jutās aizkustināta un ikvienam veltīja paldies, reizē daloties pārdomās: – Visu darba mūžu esmu vadījusies pie teiciena, ka, sēžot laivā un airējot, virzies uz priekšu, bet, pārstājot airēt, laiva un arī tu slīdi atpakaļ. Jāturpina airēt. Viņa arī atgādināja, cik svarīgi ikvienam (un īpaši bērniem!) ir lasīt grāmatas, jo tā cilvēki

bagātinās, veidojas izpratne par valodu, prasme izteikties.

Bronislava solīja turpināt nākt uz bibliotēku gan satikties ar kādreizējiem kolēģiem, gan pēc grāmatām. Lasīšana ir viņas lielākā aizraušanās un nu būs vairāk laika pievērsties arī otram viņas hobijam – dārzam un puķu audzēšanai. Savukārt kolēģu pieredzes apmaiņas brauciena laikā pasniegto burciņu ar uzrakstītajiem laba vēlējumiem viņa sacījās atvērt vēlāk un lasīt kā skaistu grāmatu.

Līgas LIEPIŅAS teksts un foto

Avots: Auseklis

Datums: 06.06.2025

Vecpiebalgas bibliotēka jaunās telpās

VECPIEBALGAS
apvienība

Lai padarītu bibliotēku pieejamāku un ērtāku apmeklētājiem, Vecpiebalgas pagasta bibliotēka pārcēlusies uz jaunām telpām Alauksta ielā 4, Vecpiebalgā.

Daļa ēkas telpu iepriekš netika izmantotas, tāpēc, lai efektīvāk izmantotu pašvaldības infrastruktūru, Vecpiebalgas apvienības pārvalde ieguldīja līdzekļus, pielāgojot telpas bibliotēkas vajadzībām.

“Pārcelšanās uz modernām telpām iezīmē jaunu attīstības posmu ne tikai bibliotēkai, bet arī visam Vecpiebalgas pagastam. Mēs lepojamies, ka iedzīvotājiem tagad vienuviet pieejama ērta un mūsdienu vide, kur iespējams saņemt gan bibliotēkas piedāvātos resursus, gan plašu pašvaldības pakalpojumu klāstu. Šo iespēju nodrošina tas, ka vienā ēkā tagad apvienoti Vecpiebalgas apvienības pārvalde, Valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs un bibliotēka,” pastāstīja Vecpiebalgas apvienības pārvaldes vadītāja

p. i. Lelde Burdaja.

Jaunajās telpās veikti apjomīgi remontdarbi, radot gaišāku, modernāku un funkcionālāku vidi. Bibliotēkā izveidota atsevišķa lasītava, bērnu nodaļa un krājumu glabātuve. Aprīlī sākās grāmatu pārvešana un bibliotēkas iekārtošana.

Bibliotēka arī turpmāk būs aktīvs kultūras un sabiedriskais centrs – tajā notiks

dažāda veida pasākumi, izstādes, tikšanās ar autoriem un citi notikumi.

15. maijā notika svinīgs bibliotēkas atklāšanas pasākums, kura laikā tika atklāta arī izstāde “Inga. Vecpiebalgas zēns”, godinot vietējo personību un stiprinot saikni ar novada kultūrvēsturi.

Bibliotēkas dizainu izstrādājis Dainis Andersons.

Avots: Cēsu Novada Vēstis

Datums: 03.06.2025

Grāmatu fane bibliotēkā

Jaunolaines bibliotēkas vadītāja Ieva Punka par bibliotekāri kļuva pēc ilgstošas darba pieredzes bērnudārzā. Viņa ir bijusi aizrautīga lasītāja jau kopš skolas gadiem, daudz lasa arī tagad, tāpēc darbs bibliotēkā ir kļuvis par aicinājumu. Ieva Punka ir pārliecināta, ka pamats lasīšanas pieredzei tiek ielikts ģimenē, savukārt bibliotēka ir vieta ne tikai lasīšanai vai grāmatu saņemšanai, bet arī sarunām par grāmatām un vieta, kur sastapt grāmatu autorus.

Šodien tiekamies Jaunolaines bibliotēkā, kur bieži ciemiņi ir bērni, jo šajā ēkā atrodas arī sākumskola un bērni šeit iegriežas pēc stundām. Ko viņi galvenokārt lasa?

Ir bērni, kuri nāk ar skolotāju ieteiktiem lasāmo grāmatu sarakstiem, bet ir arī tādi, kuri nāk ar konkrētu interesi par kādu noteiktu grāmatu. Visai pieprasītas skolēnu vidū ir "Dogmens" sērijas grāmatiņas, komikša tipa lasāmviela. Ne visi skolotāji to atzīst kā labu sākumu lasīšanas pieredzē. Man šķiet, ja bērns tas raisa interesi, šī nebūt nav tā sliktākā grāmata, ar kuru sākt lasīt. Zinu, ka šī grāmatiņa raisa emocijas, bērni līdzpārdzīvo tās varoņiem, un tieši tas var radīt interesi par lasīšanu. Pirms kāda laika līdzīga aizraušanās bija ar "Grega dienasgrāmatu".

Vai nav tā, ka pirmā grāmata mazākajiem lasītājiem kļūst aizvien vienkāršāka, kur ir mazāk teksta un vairāk attēlu? Pirms 20 gadiem tie bija Harija Potera biezie sējumi, tad "Gregs" – teksts ar zīmējumiem, un tagad "Dogmens", kas pamatā ir zīmējumi ar tekstu.

Interese par Poteru kā tēlu ir jūtama aizvien, taču, kad pirmklasnieks paņem rokā to grāmatu, teksta apjoms viņu izbiež. Tomēr ir daži mazāko klašu bērni, kuri lasa Poteru. Par "Gregu" interese ir noplikusi līdzīgi kā meitenēm interese par "Nikijas dienasgrāmatu". Vispār puiši mēdz atkārtoti lasīt vienu un to pašu grāmatu, bet meitenēm interese ar laiku iet plašumā. Iespējams, tāpēc, ka puišiem piedāvājums ir salīdzinoši mazāks.

Vai ir tā, ka "Dogmens" vai līdzīga satura grāmata kļūst par pirmo pieredzi un tad rodas interese par lasīšanu?

Jā. Redzu, ka pēc tam bērni meklē un prasa kaut ko citu. Mēģinu ieteikt kaut ko mazliet sarežģītāku, taču ne uzreiz ļoti biezu grāmatu, kurā ir ļoti daudz teksta. Tas bērns biedē visvairāk. Vajag arī bildes blakus tekstam.

Kas ir vissvarīgākais, lai bērns sāktu lasīt?

Tā viennozīmīgi ir ģimene – ja vecāki mudina lasīt un lasa paši, tad ir cerība, ka lasīs arī bērni. Ja tā nav, tad skolotāju un bibliotekāri centieni neinteresē bērnus var būt nesekmīgi. Lasīšanas

Ir jāatrod vismaz 15 minūtes dienā lasīšanai – saruna ar Jaunolaines bibliotēkas vadītāju Ievu Punku.

pieredze sākas ar klausīšanos, ar vakara pasākām. Tā šī interese pamazām veidojas. Jo bērns vispār ir dabiska interese par grāmatām – to es redzu, kad pie mums atnāk bērnudārza bērni. Tas, vai šī interese aprobežosies ar grāmatas vāku apskatīšanu, vai arī bērns ies šajā pasaulē tālāk un būs bibliotēkas apmeklētājs, lielā mērā ir atkarīgs no vecākiem un vecvecākiem. Gadās tā, ka bērni atved pie mums vecākus – viņi te ir ciemojušies, ir radusies interese, un mājās viņi prasa, lai vecāki atved uz bibliotēku atkal. Tā par mūsu lasītājiem kļūst arī bērnu vecāki. Ir kāda ģimene, kas sāka nākt uz bibliotēku tieši šādā veidā un nu jau ir kļuvuši par gada čaklākajiem lasītājiem.

Lasītāju tops?

Olaines novadā ir tāda tradīcija, ka ik gadu sveicam aktīvākos lasītājus. Visas novada bibliotēkas pēc sistēmas datiem nosaka, kuri tad ir izlasījuši visvairāk grāmatu, un švīnīgā pasākumā notiek kopīga sveikšana.

Tātad aktīvi nācēji pie jums ir bērni, bet kā ar pieaugušajiem?

Otra aktīvākā auditorija ir seniori, kuriem vairāk interesē latviešu autoru darbi. Šobrīd, piemēram, pieprasīti ir Daces

Judīnas romāni, "Vakara romāna" sērija, grāmatas par aktieriem, arī periodika. Senioru grupā mums ir daži aktīvi lasītāji, kuri nāk uz bibliotēku regulāri, tostarp labprāt apmeklē mūsu rīkotās tikšanās ar rakstniekiem. Dažiem šķiet, ka uz tikšanos ar autoru nevar nākt, ja nav lasītas šī autora grāmatas. Tā nav – tieši šīs tikšanās laikā var uzdot jautājumus un secināt, vai konkrētā autora grāmatas varētu būt lasītājam interesantas.

Pieķritu. Jo šī ir iespēja abiem – rakstniekam satikt potenciālo lasītāju, bet lasītājam gūt priekšstatu par autoru.

Jā, pēc autoru vakariem cilvēki sāk interesēties par šī autora grāmatām, jo pēc sarunas tu jau lasi grāmatu ar citu, daudz personiskāku, skatu. Spilgts piemērs bija tikšanās ar rakstnieci Noru Ikstenu, jo pēc tās vairāki lasītāji ņēma tieši viņas romānus.

Pieņemījām bērnus un seniorus, bet kā ar pārejīgiem lasītājiem?

Jaunolainē ir aktīvs neoficiālais lasītāju klubs – pamatā to veido bērnu deju kolektīva dalībnieku mammas. Mēs tiekamies, diskutējam par izlasītajām grāmatām, iesakām cita citai. Tie ir manas bibliotēkas un lasīšanas

popularizēšanas neredzamie palīgi, kuri pievilina jaunus lasītājus. Dažas no mūsu dalībniecēm ir piesaistījušas arī savu vīru, lasīšana pamazām iet plašumā. Ja runā par vidējās paaudzes lasītājiem, te izteikti populārs ir kriminālromāns – Jū Nesbē, Jusi Adlers-Olsens un citi. Ja tos iesāk, tad iet cauri visiem viena autora darbiem.

Kā Jūs nonācāt darbā Jaunolaines bibliotēkā?

Šogad apīrī trīs gadi, kopš strādāju kā bibliotekāre. Pirms tam 16 gadus nostrādāju pirmsskolā un vienubrīd jutu, ka savā darbā esmu izdeguši. Bet man ļoti patika bērniem lasīt priekšā un mācīt bērniem lasīt. Es pati jau kopš bērnības esmu bijusi kaislīga lasītāja – obligātā literatūra skolas laikā man nebija problēma, es izlasīju daudz vairāk. Grāmatu lasīšana man bija un ir vislabākā terapija. Kādam tas ir sports vai kāds aktīvās atpūtas vaļasprieks, man tā ir lasīšana. No katras grāmatas es cenšos paņemt sev ko līdzī – izrakstu spilgtus citātus, un šādi pieraksti jau sakrājušies vairākās kladēs. Parāļēli darbam pirmsskolā es pieteicos bibliotekāru mācībām Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Un šīs mācības mani aizrāva, ievilka. Praksē sāku strādāt Gaismu bibliotēkā Olaines novada Stūnīšos, un šīs bibliotēkas vadītāja Guna Gabrāne man tur piedāvāja darbu. Pēc tam pārnācu uz Jaunolaini.

Cik svarīgi ir tas, ka bibliotēka atrodas citu institūciju un iestāžu "pudurī"? Jo Jaunolaines gadījumā jūs esat kultūras centrā, un tepat ir arī sākumskola.

Protams, tas veicina apmeklētāju plūsmu. Bērni ienāk pēc stundām, vecāki ienāk, kad ved bērnus uz pulciņiem, seniori ieplāno bibliotēkas apmeklējumu, nākot uz kādu pasākumu. Bibliotēkai tas ir svarīgi, jo daļa no šiem "nejausajiem" apmeklētājiem vēlāk kļūst par mūsu lasītājiem. Tomēr bibliotēkas ir ļoti vajadzīgas arī tur, kur nav citu institūciju, jo tā, iespējams, kļūst par pēdējo kultūras "saliņu", kur cilvēks var atnākt ārpus savām ikdienas gaitām. Bet mums, bibliotekāriem, ir ļoti jāstrādā pie savu bibliotēku popularizēšanas, jo daudzi nemaz nezina, ka netālu no viņu dzīvesvietas strādā bibliotēka.

► Turpinājums 3. lpp.

► Turpinājums no 2. lpp.

Tāpēc "Kopiena lasa" ir lieliska iniciatīva, kas pievērš uzmanību lasīšanai un arī bibliotēkām.

Kā Jums šķiet, ko cilvēkam dod tas, ka viņš lasa?

Grūti atbildams jautājums, te var daudz un dikti diskutēt. Lasīšana ir visam pamatu pamats. Vārdu krājuma paplašināšana, koncentrēšanās spēju uzlabošana, atmiņas trenēšana un vēl, un vēl. Mēs jau nevaram zināt, kādā dzīves situācijā, kādos apstākļos nonāksim, kur var noderēt kaut kas no izlasītā, no

lasot saprastā. Daudzi saka, ka lasīšanai neatliek laika. Man šķiet, ka telefona "glaudišana" vakarā paņem vairāk laika, nekā mums liekas. Katram vajadzētu atrast vismaz 15 minūtes dienā, lai palasītu.

Vai Jums ir kāda grāmata, kas iespaidusies atmiņā kopš skolas laika?

Jā, viena grāmata ir Silvijas Rannamā "Kadrija". Diezgan skumjās stāsts, taču kaut kas tajā mani aizķēra. Ļoti aizrāva arī viens no bērnu literatūras klasikas darbiem – Lūsijas Modas Montgomerijas sēriju romāns "Anna no 'Zaļajiem jumtiem'". ●

Turpinām paplašināt bibliotēkas pakalpojumu iespējas novadā – Mārupē atklāts bibliomāts

12. aprīlī Mārupes Kultūras namā grāmatmīļu svētkos "Grāmatu pietura – Mārupe" pulcējās dažādu vecumu lasīšanas entuziasti, lai piedalītos radošās darbnīcās un literārās aktivitātēs. Svētku laikā tika arī atklāts pirmais Mārupē pieejamais grāmatu pakomāts jeb bibliomāts Mārupes novada bibliotēkas lietotājiem. Tagad arī Mārupes pilsētā ir iespēja saņemt bibliotēku kopkatalogā pasūtītās grāmatas un jebkurā diennakts laikā nodot izlasītos izdevumus.

Grāmatmīļu svētki bija viens no lasīšanas atbalsta kustības "Restarts lasīšanai" pasākumiem novadā, un tā galvenais mērķis – veicināt lasīšanu un bibliotēkas pakalpojumu izmantošanu.

Pasākumu atklāja radošā darbnīca bērniem kopā ar rakstnieci Lauru Jambuševu, grāmatas "Diena, kuru es pārvērtu" autori, emociju izziņāšana caur grāmatām un rakstnieces ezīšu kolekciju gan grāmatās, gan citos aksesuāros. Tiekoties ar autori, bērni un viņu vecāki uzzināja, kā top grāmata, runāja par emocijām, krāsoja, zīmēja, veidoja ezīti un stāstīja paši savus stāstus, kas tapa par maziem literāriem mirkliem. Tā bija ne tikai radoša nodarbība, bet arī īsta iejušanās un sadraudzības laiks visiem klātesošajiem.

Svētku turpinājumā notika tikšanās ar aktieri un tulkotāju Gundaru Āboliņu, kura lasījumi no jaunākās paša tulkotās grāmatas rosināja pārdomas par cilvēka attiecībām ar sevi, ģimeni un sabiedrību. Lasījumi un sarunas radīja īpašu, sirsnīgu gaisotni, kas iedvesmoja klātesošos.

Noslēgumā tika atklāts bibliomāts, kas Mārupes iedzīvotājiem ļaus saņemt un nodot bibliotēkas grāmatas jebkurā diennakts laikā, izmantojot grāmatu pakomātu un izdevumu nodošanas iekārtu pie Mārupes novada Tūrisma informācijas un amatu mājas Mārupē, Bebru ielā 10.

Bibliomāts ir nozīmīgs solis, lai padarītu lasīšanu vēl pieejamāku ikvienam iedzīvotājam.

Mirklis no bibliomāta atklāšanas pasākuma Mārupē.

Trīs bibliomāti novadā. Kā tos lietot?

Nozīmīgs solis bibliotekāro pakalpojumu paplašināšanā novada teritorijā ir izdevumu pieejamības nodrošināšana ar bibliomātu starpniecību. Tā lasītājiem ir iespēja jebkurā diennakts stundā saņemt iepriekš attālināti rezervētās grāmatas, kā arī pēc izlasīšanas nodot izdevumus sev ērtā laikā kādā no trim bibliomātiem.

Katrs bibliomāts ir piesaistīts konkrētas bibliotēkas krājumam, ko var aplūkot e-katalogā. Bibliomāti atrodas:

- 1) pie Mārupes novada Tūrisma informācijas un amatu mājas Mārupē, Bebru ielā 10 (Mārupes novada bibliotēkas lietotājiem);
- 2) pie Mārupes novada bibliotēkas Piņķos, Jūrmalas ielā 14A (Mārupes novada bibliotēkas lietotājiem);
- 3) pie Mazcenas bibliotēkas Jaunmārupē, Mazcenu alejā 33/3 (Mazcenas bibliotēkas lietotājiem).

Lai izmantotu bibliomātu, nepieciešams būt reģistrētam kā bibliotēkas lasītājam (lai uzsāktu bibliomā-

ta Mārupē, Bebru ielā 10, lietošanu, aicinām par to paziņot Mārupes novada bibliotēkai, zvanot uz tālruna numuru 28676441) un rezervēt grāmatas Pierīgas novadu bibliotēku e-katalogā salaspils.biblioteka.lv/Alisepac. Pirmo reizi ieejot e-katalogā, būs jāreģistrējas un jāapstiprina uz e-pasta adresi atsūtītā saite.

Svarīgi! E-kataloga sadaļā "Mans konts" pie "Ziņojumu iestatījumi" jānorāda izvēle "Saņemt grāmatas bibliomātā". Kad saņemta izziņa par rezervētās grāmatas pieejamību, trīs darbdienu laikā jāierodas pie bibliomāta un, ievadot īsziņā atsūtīto kodu, jāizņem pasūtītie izdevumi.

Izlasītās grāmatas (šajā gadījumā nav nozīmes, kurā no Mārupes novada bibliotēkām tās ir izņemtas) var ērti nodot, ieslidinot tās grāmatu nodošanas iekārtā (brīvi pieejama kā pastkastīte).

Bibliomāts sniedz ērtu un mūsdienīgu iespēju lasītājiem piekļūt grāmatām sev izdevīgā laikā. Aicinām to izmantot!

Mārupes novada bibliotēka

Sēlijas tautas bibliotēkai dāvina trimdas «Archīvu»

Jāņa Jaunsudrabiņa muzejs «Riekstiņi» Sēlijas tautas bibliotēkai, ko Kaldabruņā veido biedrība «Ūdenszīmes», dāvinājis zinātnisko rakstu krājuma «Archīvs» sējumus. Šobrīd tautas bibliotēkai jau saņemti 184 nosaukumu izdevumi 250 eksemplāros, ko ziedojuši 17 ziedotāji.

«Archīvs. Raksti par latviskām problēmām» ir latviešu vēsturnieka Edgara Dunsdorfa redakcijā izdots rakstu krājums, kas no 1960. līdz 1993. gadam izdots Melburnā, Austrālijā. Edgars Dunsdorfs sarakstījis daudz nozīmīgas grāmatas par Latvijas vēsturi un kultūru. Kopumā bijis 59 grāmatu un neskaitāmu publikāciju autors kā Latvijā, tā trimdā.

Sēlijā dzimušais vēsturnieks, akadēmiķis **Sigizmunds TIMŠANS** par «Archīvu» rakstījis: «Šis ir patiesi universāls enciklopēdisks izdevums. «Archīvs» ir vienīgais izdevums, kurā visbiežāk publicētas izglītības darbinieku, zinātnieku, mākslinieku, aktieru un citu jomu darbinieku īsbiogrāfijas. Sākumā tas bija iecerēts kā Austrālijas izdevums, bet drīz tas

kļuva par pasaules latviešu izdevumu, ietverot tautiešu dzīvi arī okupācijas apstākļos. Vēl gadu simtiem šis izdevums kalpos kā enciklopēdisks izdevums.»

Šobrīd Sēlijas tautas bibliotēkā ir pieejami dažāda žanra 184 nosaukumu izdevumi. Grāmatu kopskaits jau sasniedzis gandrīz 250 eksemplārus, ko ziedojušas gan privātpersonas, gan organizācijas. Tematiski visvairāk ziedota daiļliteratūra un novadpētniecība, bet visplašāk pārstāvētie Sēlijas autori ir Aleksandrs Grīns un Jānis Jaunsudrabiņš. Bibliogrāfiskais katalogs

Dāvinājumu Sēlijas tautas bibliotēkai nodeva Jāņa Jaunsudrabiņa muzeja «Riekstiņi» vadītāja Ilze Liduma (no labās). Līdztekus trimdas «Archīvam» viņa dāvināja arī Jāņa Jaunsudrabiņa darbus, kuru vidū ir arī vairāki vērtīgi muzeja «Riekstiņi» izdevumi.

«Sēlijas salu» arhīva foto

ikvienam pieejams tiešsaistē.

Bibliotēkas krājuma veidošana turpinās. Ikviens

aicināts ziedot drukātos materiālus par Sēliju vai ar Sēliju saistītu autoru darbus. Bibliotēkas atklāšana

notiks Sēlijas nevalstisko organizāciju pavasara forumā 2025. gada 28. jūnijā pulksten 14.00 biedrības «Ūdenszīmes» mājvietā bijušajā Kaldabruņas skolā. Atklāšanā ar priekšlasījumu uzstāsies literatūrzinātniece Janīna Kursīte-Pakule.

Sēlijas tautas bibliotēku veido biedrība «Ūdenszīmes» projekta «Sēlijas vieta» reģiona stratēģijas īstenošana. Vieta, kultūra, inovācijas ietvaros. Sazināties ar tautas bibliotēkas vadītāju Guntu Kivlišu iespējams e-pastā: selijas-tautasbiblioteka@gmail.com.

Jānis DZIMTAIS,
kopienas sadarbības tīkla
«Sēlijas salas»
sabiedrisko attiecību
un tūrisma speciālists

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 06.06.2026

Sēlijas tautas bibliotēkai dāvina trimdas «Archīvu»

Jāņa Jaunsudrabiņa muzejs «Riekstiņi» Neretā Sēlijas tautas bibliotēkai, ko Kaldabruņā veido biedrība «Ūdenszīmes», dāvinājis zinātnisko rakstu krājuma «Archīvs» sējumus. Šobrīd tautas bibliotēkai jau saņemti 184 nosaukumu izdevumi 250 eksemplāros, ko ziedojuši 17 ziedotāji.

JĀNIS DZIMTAIS,
KOPIENU SADARBĪBAS
TĪKLA «SĒLIJAS SALAS»
PĀRSTĀVIS

«Archīvs. Raksti par latviskām problēmām» ir latviešu vēsturnieka Edgara Dunsdorfa redakcijā izdots rakstu krājums, kas no 1960. līdz 1993. gadam izdots Melburnā, Austrālijā. Edgars Dunsdorfs sarakstījis

daudz nozīmīgu grāmatu par Latvijas vēsturi un kultūru. Kopumā bijis 59 grāmatu un neskaitāmu publikāciju autors kā Latvijā, tā trimdā.

Sēlijā dzimušais vēsturnieks, akadēmiķis Sigizmunds Timšans par «Archīvu» rakstījis: «Šis ir patiesi universāls enciklopēdisks izdevums. «Archīvs» ir vienīgais izdevums, kurā visbiežāk publicētas izglītības darbinieku, zinātnieku, mākslinieku, aktieru un citu jomu darbinieku īsbiogrāfijas. Sākumā tas bija iecerēts kā Austrālijas izdevums, bet drīz tas kļuva par pasaules latviešu izdevumu, ietverot tautiešu dzīvi arī okupācijas apstākļos. Vēl gadu simtiem šis izdevums kalpos kā enciklopēdisks izdevums.»

Dāvinājumu Sēlijas tautas bibliotēkai nodeva Jāņa Jaunsudrabiņa

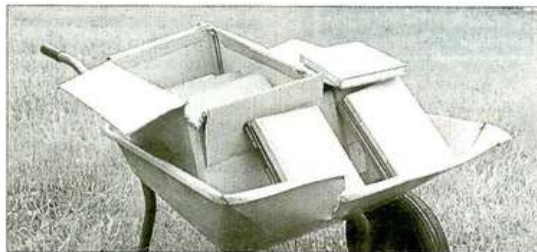
muzeja «Riekstiņi» vadītāja Ilze Liduma. Līdztekus trimdas «Archīvam» viņa dāvināja arī Jāņa Jaunsudrabiņa darbus, kuru vidū ir arī vairāki vērtīgi muzeja «Riekstiņi» izdevumi.

Šobrīd Sēlijas tautas bibliotēkā ir pieejami dažāda žanra 184 nosaukumu izdevumi. Grāmatu kopskaits jau sasniedzis gandrīz 250 eksemplārus, ko ziedojušas gan privātpersonas, gan organizācijas.

Tematiski visvairāk ziedota daiļliteratūra un novadpētniecība, bet visplašāk pārstāvētie Sēlijas autori ir Aleksandrs Grīns un Jānis Jaunsudrabiņš.

Bibliogrāfiskais katalogs ikvienam pieejams tiešsaistē.

Bibliotēkas krājuma veidošana turpinās. Ikviens aicināts ziedot dru-

JĀŅA JAUNSDRABIŅA MUZEJS «RIEKSTIŅI» Neretā Sēlijas tautas bibliotēkai dāvinājis zinātnisko rakstu krājuma «Archīvs» sējumus.

Publicitātes foto

kātos materiālus par Sēliju vai ar Sēliju saistītu autoru darbus. Bibliotēkas atklāšana notiks Sēlijas nevalstisko organizāciju pavasara forumā 2025. gada 28. jūnijā pulksten

14 biedrības «Ūdenszīmes» mājvietā bijušajā Kaldabruņas skolā. Atklāšanā ar priekšlasījumu uzstāsies literatūrzinātniece Janīna Kursīte-Pakule. ♦

Avots: Staburags

Datums: 06.06.2025

Īsās ziņas no Jumurdas pagasta bibliotēkas

• 20. aprīlī Jumurdas bibliotēka ar Jumurdas kopienas ļaudīm, svinēja skanīgas Lieldienas Jumurdas Saieta ēkas plavīnā. Par skanīgām dziesmām, jautrām rotālām, jestrām dejām parūpējās brīnišķīgā muzikālā apvienība „MŪŽAM ZAĻI” Imanta Pulksteņa vadībā. Pasākumam palīdzēja tapt Ērika, Elmārs, Madara, Eduards, Daina, Velga. Gardo zupu vārīja lieliskā saimniece Stella ar savu atbalsta komandu! Gardumus, našķus svētku dalībniekiem sarūpēja autoveikaliņa saimniece Anitra Tupiņa. Saulains paldies visiem pasākuma dalībniekiem, kopā mums bija jautri, skanīgi, silti!

• 24. aprīlī, Jumurdas bibliotēkas lasītāji, viesojās Ērgļu bibliotēkā, lai tiktos ar rakstnieci, dzejnieci, redaktori un tulkotāju Dainu Grūbi, tikšanās pagāja sirsnīgās sarunās par rakstnieces jaunāko romānu „Mūži akmeņi”. Paldies Ērgļu pagasta bibliotēkas vadītājai Sarmītei Dreiblatei par izzinošu pasākuma organizēšanu.

• 28. aprīlī Jumurdas pagasta bibliotēkā viesojās bibliotēku akreditācijas komisija, lai novērtētu paveiktos un plānotos darbus Jumurdas pagasta bibliotēkā. Gaidām pozitīvu lēmumu!

• Jumurdas bibliotēka 4. maijā priecājās, lepojās, sajūsminājās par vietējās kopienas skanīgajiem, saulainajiem, draudzīgajiem kopības, švētciem. Jumurdas pagasta Saieta ēkā jauno talantu

koncerts kopā pulcēja bērnus, vecākus, vecvecākus un draugus! Koncertu vadīja jaunie talanti vārda mākslā Rūta Mīkelsone un Agate Šmite, pavasarīgu dzeju skandēja Laine Feodorova, brīnišķīgas dziesmas izpildīja jaunie talanti – Elza Pundure, Amēlija Vilma Vīgante, Rebeka Māra Jankava, Mikelis Ūdris, Karolina Kalva, Dārta Nebare, Izabella Reiniece, Megija un Kristena Pickas, Ketlīna Leitāne, Emīlija Apsīte, kuru muzikālo talantu palīdz veidot skolotāja Ieva Vilnīte. Pašu iestudētas, mūsdienīgu laikmetīgās dejas brīnišķīgi dejoja Agate Šmite, Rūta Mīkelsone, Megija un Kristena Pickas. Bērnu sagatavotie priekšnesumi bija lieliski, paldies jaunajiem māksliniekiem, paldies skolotājai, vecākiem un draugiem, mums kopā bija sirsnīgi, silti, draudzīgi!

Paldies Andai Leitānei par gardo pašas cepto kūku! Paldies par jaukajiem darbiem, lai taptu svētki – Ērikai Purviņai, Paulam Jukāmam, Ievai Vilnītei, Kristīnei Līgerel, Silvijai Kukulei. Lai mūsu ikdienā vairāk kopības brīži – svētku!

• Jumurdas bibliotēka 5. maijā satikās un pavadīja izzino-

šu, draudzīgu dienu ar Ērgļu apvienības pārvaldes sadraudzības partneriem no Vācijas – Kēlnes – Reizikes pašvaldības. Vācu draugi viesojās lauku viesnīcā „Jumurdas muiža”, Jumurdas pagasta Saieta ēkā, kur viesus sagaidīja patīkams pārsteigums – jauno talantu sagatavots koncerts un stāstījums par Jumurdas pagastu. Sevišķi saistoša, izzinoša un garšīga bija vācu draugu tikšanās ar Jumurdas populārās kaziņas Bonijas saimniecei Santu Lasmani.

Paldies visiem draudzīgās dienas stiprinātājiem!

• Kolāžu konkurss Māmiņu dienai „Kā sirsnīga azotē”.

Mūsu dzīves sākums un pamats ir mūsu mīļās māmiņas. Par savām māmiņām mēs varam rakstīt dzeju, dziesmas, varam gleznot, mīlēt, cienīt un saudzēt savas māmiņas! Lai celtu saulītē savas māmiņas, Jumurdas bibliotēka aicina piedalīties radošā konkursā – izveidot kolāžu no fotogrāfijām vai no zīmējumiem, kurā pastāstām par savu māmiņu, par māmiņas mīlestību, kuru sajūtam katru savu dzīves dienu.

Saņemām brīnišķīgus, radoši daudzveidīgus darbus no Rebekas Māras un Kristera Kārļa Jankaviem par savu māmiņu un vecmāmiņu, no Laines

Feodorovas, Agates Šmites, Rūtas Mīkelsones. Darbinus var aplūkot Jumurdas bibliotēkā.

Paldies par sirsnīgajiem darbiņiem, autorus gaida balviņas! Mīļš paldies Intai Jakunovai par radošo ideju!

• 9. maijā Jumurdas bibliotēkas vadītāja piedalījās Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā organizētajā aktivitātē “Eiropas eksāmens”, tādejādi paplašinot savas zināšanas par Eiropas Savienību. Iesaku nākamajā 2026. gadā piedalīties šajā aktivitātē.

Agita Opincāne,
Jumurdas bibliotekāre

Avots: Ērgļu Apvienības Notikumu Apskats
Datums: maijs, 2025

Sidgundas bibliotēkā var saņemt klientu apkalpošanas centra pakalpojumus

Lai iedzīvotājiem nodrošinātu ērtāku pašvaldības un valsts pakalpojumu saņemšanu vienuviet, no 17. aprīļa klientu apkalpošanas centra pakalpojumus, konsultācijas un atbalstu var saņemt arī Sidgundas bibliotēkā Zvaigžņu ielā 5.

Mālpils pagasts

Sidgundas novadā jau ir izveidoti septiņi valsts un pašvaldības vienotie klientu apkalpošanas centri – Siguldas pilsētā, Allažū, Inčukalna, Krimuldas, Lēdurgas, Mālpils un Mores pagastā. Novadniekiem ir iespēja saņemt pakalpojumus un konsultācijas arī Gaujā, dienas centrā “Gauja” (Centra ielā 6), un Inciemā, Inciema torņa pirmajā stāvā.

Klientu apkalpošanas centros sniegto pakalpojumu klāsts arvien tiek paplašināts, bet jau šobrīd, līdztekus bibliotēkas pakalpojumiem, Sidgundas iedzīvotājiem būs pieejams atbalsts pašvaldības pakalpojumu saņemšanai, konsultācijas par valsts

pārvaldes pakalpojumu pieteikšanu un nodrošināta iespēja sagatavot un iesniegt dažādus pieteikumus.

Sidgundas klientu apkalpošanas centra pakalpojumi būs pieejami Sidgundā, Zvaigžņu ielā 5 (tālruna numurs 67956892) katru ceturtdienu no plkst. 8.00 līdz 13.00 un no plkst. 14.00 līdz 18.00.

Sidgundas klientu apkalpošanas centrā varēs:

- saņemt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras pabalstus un izziņas;
- iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam gada ienākumu deklarācijas un veikt izmaiņas algas nodokļu grāmatiņā;
- saņemt Nodarbinātības valsts aģentūras, Lauku atbalsta dienesta,

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, Uzņēmumu reģistra, Valsts zemes dienesta un Nacionālā veselības dienesta pakalpojumus;

- saņemt atbalstu darbā ar brīvpieejas datoru un eID kartes lasītāju, kā arī konsultācijas par e-adreses un e-paraksta izveidi un lietošanu;
- saņemt palīdzību, piesakot pakalpojumus portālā “Latvija.gov.lv”;
- konsultēties par visiem valsts pārvaldes pakalpojumiem un to saņemšanas kārtību;
- apmaksāt nekustamā īpašuma nodokļus un zemes un dzīvokļu nomas rēķinus;
- iesniegt pašvaldībai adresētus dokumentus;
- saņemt drukāšanas, skenēšanas un kopēšanas pakalpojumus.

Avots: Siguldas Novada Ziņas
Datums: 29.04.2025

Bibliotekāri iedvesmojas un iepazīst Alūksnes novadu

Novada bibliotekāri pie Jaunlaicenes muižas muzeja

Maija pēdējā trešdienā novada bibliotekāri devās Limbažu novada Galvenās bibliotēkas (LNGB) organizētajā pieredzes apmaiņas braucienā uz Alūksnes novadu. Tā mērķis, kā ierasts, bija iepazīt lasītavu darbu citviet, gūt atziņas turpmākajam darbam un apmeklēt dažādas kultūrvietas.

Pirmais pieturas punkts bija Jaunlaicenes bibliotēka, kas atrodas bijušās skolas ēkā (iepriekš – daudzdzīvokļu namā). Tās vadītāja Iveta Udrase dalījās pieredzē par gaismas pili, kas kopš 2023. gada veiksmīgi darbojas arī kā Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs (VPVKC). Kā ieguvumus viņa minēja iespēju atgūt pilnu darba slodzi, atkal pielikumu, inventāra papildinājumu un, protams, pieaugošu apmeklētāju skaitu – daudzi no viņiem kļuviši par lasītājiem. – *Mēs esam starpnieki starp pašvaldību un valsti, palīdzot apkopot cilvēka problēmas un pārvirzīt tās tālāk*, – rezumēja I. Udrase. Viņa atklāja, ka reiz aktīvs pagasta iedzīvotājs pārpējās, lai ikvienam būtu piekļuve internetam. Tālab jaunlaicenieši ir prasmīgi viedierīču lietotāji.

Jaunlaicene ir īpaša ar to, ka Opekālna ev. lut. baznīcas sliekšnis ir vienā līmenī ar Rīgas Sv. Pēteru baznīcas torni. Savukārt Jaunlaicenes muižas muzejā iespējams uzzināt visu par malēniešiem. Tā vadītāja Kristīne Kuropatkina un izglītojošā darba un darba ar apmeklētājiem vadītāja Evita Zeile ar jautru uzvedumu atklāja stāstus par šo Vidzemes austrumos un Latgales ziemeļrietumos dzīvojošo ļaužu dialektu. Tika nolasīts stāsts par lapekļu tupekli, ko piekristījis veclaiceniecis Jānis Mauliņš. Tajā vēstīts par Jaunlaicenes muižas pārvaldnieku, kurš par nozagto zirga atgriešanu piešolīja trīs zelta rubļus. Malēnieši kļūduši, līdz kāds saimnieks muižkungam rosinājis noteikt citu atlīdzības veidu – tam, kurš pazudušo atradīs, atklāt, kas ir lapekļu tupeklis. Nākamajā rītā pagalmā bija lērums ļaužu, atrasts zaglis un zirgs, bet savdabīgā vārdu salikuma nozīme līdz šai dienai nav noskaidrota. Tas pierāda, ka malēniešiem nav svarīga nauda, bet jaunas zināšanas.

Muzejā varēja piedalīties vairākās aktivitātēs, kurās iepazīt malēniešu īpašības un atrisināt dažādas dzīves situācijas. Viena no tām – vārdu ar vienādu nozīmi savietošana malēniešu izloksnē un latviešu valodā. Vai zināt, kas ir mimurs? Ja nē, tagad zināsit – tā malēnieši sauc sīku lietīņu. Viņi radījuši samērā vienkāršu un dinamisku spēli – *Pumu*. To īpašu padara tas, ka spēles gaita var mainīties ik brīdī, tāpēc spēlētā-

ji nevar atslābt ne uz mirkli. Apzināti tiek arī atmiņā stāsti par spēles vēsturi, un tā nav iedomājama bez ķilavu maizītēm. Vienā sezonā jeb sešās spēlēs tiek izmantoti aptuveni 6,5–9,5 kg ķilavu un 118 maizes kukuļu, lai pagatavotu šo delikatesi.

Aplūkojot muzeja krājumu, varēja iepazīt Jaunlaicenes muižas vēsturi, Volfu dzimtu, pazīstamākās personības (prozaiki Māru Svīri, dzejnieci Liju Brīdaku, rakstnieku Linardu Laicenu u.c.) un pagātnes liecības, kā arī pielaikot senatnīgas cepures un ar tām nofotografēties. Tāpat varēja izmēģināt nedaudz citādāka formāta cirka spēli, kas veda no starta punkta – muižas – uz finišu baznīcā, kā arī ļaut vaļu citām izklaidēm.

Turpinot lasītavu iepazīšanu, viesojāmies Ziemeļu pagasta Māripkalna bibliotēkā. Tā ir kopienas sirds, jo ēkā atrodas tautas nams (bibliotēka tam pievienojās pirms diviem gadiem). Lai arī telpas ir nelielas, lasītava atbilstoši pieejamajiem finanšu līdzekļiem iekārtota gaumīgi. – *Tas ir piemērs, kā pielāgoties situācijai un nepieciešamības gadījumā dzīvot tuvāk*, – teica Alūksnes novada bibliotēkas vadītāja Iveta Ozoliņa, kura kopā ar metodiskā darba organizatori Anitu Začu rūpējās, lai mūsu diena būtu izdevusies. Viņām tas lieliski izdevās.

Par novadpētniecību todien arī vēstīja I. Ozoliņa. Ik gadu norisinās zināmu un mazāk zināmu novadnieku vaļaspriekiem vēlīts izstāžu cikls. Ir arī konkursi ar jautājumiem, uz kuriem atbildes var rast galvenokārt grāmatās. Uzvarētāji tiek aicināti braucienā uz attiecīgā personāža dzimto pagastu. Maršrutu sastāda vietējās lasītavas darbinieks, izceļot nozīmīgākās vietas un uzņēmumus. Lasītavas aktivitāšu plānā ietilpst arī izzinoši pārgājieni, tematisks cikls *Ar šodienas acīm*, kurā novada pašvaldības kultūras, izglītības un kultūrizglītības iestādes prezentē novadpētniecības konkursu darbus, atmiņu stāstu kolekcija *Stāsti par mums*, ko publicē vietējais laikraksts, rubrika *Ko lasa alūksnieši*, aicinot grāmatmīļus dalīties savā lasīšanas pieredzē, kā arī lērums citu norišu.

Labu rezultātu pamatā ir cilvēki, kuri Alūksnē ir neapšaubāmi sirsnīgi. Lasītavas personāls cer uz jaunu ēku, jo esošā ir novecojusi un neatbilst mūsdienu bibliotēkas vajadzībām. Plānots, ka jaunā gaismas pils atradīsies vēsturiskajā centrā pie ezera līdzās mākslas skolai. Lai gan izsludinātais metu konkurss noslēdzās bez apstiprināta uzvarētāja un ir grūtības piesaistīt Eiropas Savienības finansējumu, bet pašvaldības budžeta ietvaros situācija nav risināma, netiek zaudēts optimisms un cerība uz piemērotu infrastruktūru.

Dienas otrajā pusē iepazīnām novada kultūrvietas. Daloties divās grupās, apmeklējām Alūksnes skatu torni un viduslaiku pili. Ceļš līdz tornim veda caur Pilsalu un Templakalna parku pie gleznainā ezera. Lai tur nonāktu, bija jāšķērso gājēju tilts, kas ik pa laikam priedēja ar muzikālu skanējumu. Sajūta bija magiska, tāpat kā skats, kas pavērās no torņa virsotnes.

Alūksnes viduslaiku pili pirms četriem gadiem tika atjaunots Dienvidu tornis, kurā iespējams baudīt skaņas un gaismas piedzīvojumu *Marienburgas astotais brālis*. Tajā apvienojušies vairāku nozaru profesionāļi, radot stāstu par astoto pils torni, kas *atceras* Marienburgas pils dzimšanu un vietējās meitenes Marijas pasaules rašanās brīdi līdz mūsdienām. Valda uzskats, ka Marija ir iemūrēta kādā no pils sienām, savukārt ne visi torņi veiksmīgi saglabājuši savu veidolu.

Izbaudīt pilsētas skaistumu varēja arī izbraucienā ar kuģi *Marienburg*. Kā alternatīva tika piedāvāta strūklaku ieskauda muižas parka apskate. Gatavojoties ceļam mājup, kādu krāšņumaugu vai praktisku stādīņu piedāvāja stādudzētava *Sprogas*. Ar to izbrauciens nebeidzās – aizraujoša ekskursija sekoja Alūksnes Bānīša stacijā. Vienīgais šaursliežu dzelzceļš (sliedžu platums 750 mm) Baltijā, kas kursē ik dienu, ir Alūksnes-Gulbenes ceļa posms, kas ir daļa no pirms 122 gadiem atklātās Plavīņu-Valkas līnijas. Šobrīd līnija ir 33 km gara, un vilciena maksimālais ātrums ir 35 km/h. Ekspozīcija var iesēsties 10 pieturu krēslā, ko papildina skaits *pa logu* – interaktīvu tāfeli, kas atspoguļo dažādus stāstus. Tie mainās ziemas un vasaras sezonā. Ar virtuālās realitātes palīdzību ikviens varēja iejusties mašīnistā ādā. Pēc stacijas apskates sekoja viktorīna par redzēto, kurā viszināšākā bija Kristīne Kīlpe no LNGB un Inese Broka no Liepupes pamatskolas bibliotēkas.

Pirms mājupceļa LNGB direktore Elīna Lilenblate-Kleina pateicās reģiona galvenajai metodiķei Bronislavai Saukai par izcili noorganizēto braucienu un kopābūšanu 48 gadu garumā, kura nu ir noslēgusies. Radošā veidā – dekoratīvā būrciņā – tika apkopoti kolēģu novēlējumi, pateības un siltas atmiņas, kuras pārlasīt brīvā laikā. Lai gan lietus mēģināja aizņemt mirkļa skaistumu, tas nespēja kļaidēt pozitīvo atmosfēru un sirdssiltumu.

Paldies LNGB par iespēju iepazīt Alūksnes novadu tik patīkamā kompānijā! Paldies B. Saukai par ieguldījumu un veiksmi turpmākajā dzīvēs ceļā!

Faniņas ROMEIKO
teksts un foto

Avots: Auseklis

Datums: 04.06.2025

Puikules bibliotēkā saruna ar vilķenieti Karīnu Noriņu

29. maijā Puikules bibliotēkā aizvadīta tikšanās ar vilķenieti Karīnu Noriņu, kuras pirmā fotoizstāde *Meln vai balts?* vispirms mēnesi bija aplūkojama Ozolmuižā un pēc tam tikpat ilgi arī Puikules gaismas pilī. Karīna ar sanākušajiem dalījās gan savā foto vaļaspriekā un tā sākumos, gan stāstīja par praksi Latviešu centrā un viesu namā *Bērzaune* Vācijā, no kurienes viņa nupat atgriezusies. – *Tikšanās izvērtās vairāk kā saruna, bija omulīgi*, – sanāksanu raksturo Puikules bibliotēkas galvenā bibliotekāre Inga Indriksone.

Fotografēšana Karīnai ir tuva kopš bērnības. Puikules bibliotēkā sanākušajiem viņa stāstīja, kā pievērsusies šai mākslai, kā apmeklējusi dažādus kursus un attīstījusi savas prasmes. Par fotogrāfi gan viņa sevi nesauca, taču no kameras nešķiras ne mirkli un tver dzīvi un kustību caur kameras aci. Viņa arī atklāja, kā nonākusi līdz savai pirmajai fotoizstādei. Sanākušie vaļasprieki, kādēļ izstādei izraudzītas tieši melnbaltās fotogrāfijas. Izrādās, autore sākotnēji vēlējusies apkopot un citiem parādīt portretus. Pārskatot attēlus, ieraudzījusi foto, kurā notverts mirklis, kā putns lido cauri nelielam šķūņa logam, kurā rūts teju izgāzusies, un skatītājam rodas iespaids, it kā putns būtu izlauzies cauri stiklam. Tas vedinājis aizdomāties par melnbalto darbu izstādi. Vēl pāris foto šo domu apstiprinājuši. *Meln vai balts?* debija noritēja Vilķenes kultūras namā. Pašu izstādi radīt Karīna iedrošināja un viņai to iekārtot palīdzēja ārceimiete rokdarbniece Ilze Zaķe (no studijas *Radīt skaisto*). Starp citu, maijā Ilze Puikules bibliotēkā interesentiem nodarbībā ierādīja skrapbukinga tehniku. – *Tas bija fantastiski! Interese par to bija liela, un darbi sanāca brīnišķīgi*, – stāsta I. Indriksone.

Kad Puikules bibliotēkā ierodas mazie apmeklētāji, I. Indriksone ar dažādiem uzdevumiem un jautājumiem mudina bērnus rūpīgāk ielūkoties tobrīd skatāmajās izstādēs un apdomāt, piemēram, kādēļ un kuru darbu ņemt uz mājām, ja būtu iespēja. Tādējādi mazie apmeklētāji tiek skubināti gan izvērtēt redzēto, gan mācīties pamatot savu izvēli. Inga viņos veicina arī vērtību, uzdodot izstādē redzamajos darbos atrast līdzības vai atšķirības, īpašas iezī-

Vilķeniete Karīna Noriņa Puikules bibliotēkā stāstīja gan par savu melnbalto foto izstādi, gan mācību praksi Latviešu centrā un viesu namā *Bērzaune* Vācijā

mes u.tml. Bērni tā iepazīna arī Karīnas fotogrāfijas. I. Indriksonei prātā palicis arī kāda pieauguša apmeklētāja atziņa par K. Noriņas fotodarbiem: – *Izrādās, ka melnbaltā izstāde arī var būt krāsaina*.

K. Noriņa studē tūrisma jomā un jau vairākus gadus ik gadu dodas programmas *Erasmus+* apmaksātā praksē uz *Bērzauni*. Arī šogad viņa tur pavadīja divus mēnešus un nesen atgriezās Latvijā. Šo gadu laikā viņa guvusi pieredzi tūrisma nozarē, veikusi dažādus darbus, lai centra apmeklētāji justos ērti, – gan gultas klājusi, gan palīdzējusi sarūpēt un noformēt vakariņas, tāpat piedalījies Lieldienu, arī Jāņu organizēšanā un svinēšanā. Piedzīvotas dažādas situācijas, piemēram, nācies kādai klientei naktī sagādāt apģērbu pakaramos. Citu vasaru bijis ārkārtīgi sauss, ka atpūtas namiņos kalnainajā daļā palikts bez ūdens. Karīna, būdama praksē, izmantojusi arī iespēju brīvajos brīžos apceļot tuvākās pilsētas un gūt iespaidus, kā arī satikt un komunicēt ar citu valstu jauniešiem, pilnveidoja savas radošās un valodu prasmes. Nesenajā braucienā vilķeniete bijusi arī grupas *Tautumeitas* koncertā, kad viņas netālu viesojusās. – *Viena no tikšanās dalībniecēm savulaik bijusi «Bērzaunē»*. Kad Karīna stāstīja savu pieredzi, viņa tikai māja ar galvu un no savas puses vēl kaut piebilda, – teic I. Indriksone.

Tagad K. Noriņas izstāde dosies pie skatītājiem uz Pociemu.

Sagatavoja **Līga LIEPIŅA**
Ingas INDRIKSONES foto

Augu stādu maiņa bibliotēkā

Bērzaunes pagasta bibliotēkā 9. jūnijā uz divām stundām būs iespēja apmainīties ar dažādu augu stādiem.

Bērzaunes pagasta bibliotēkas vadītāja Iveta Larionova pastāstīja: – Uz apmēram divām stundām bibliotēkā būs stādu maiņas punkts. Piemēram, ja kādam ir izauguši tomāti vairāk nekā plānots un nav kur tos likt, var atnākt un padalīties ar tiem. Var atnest un vietā paņemt ko citu, piemēram, kādas puķes stādu. Šis ir arī laiks, kad ziemcietīgās puķes tiek dalītas, pārstādītas un nereti tās paliek pāri. Nesen bibliotēkā bija sēklu maiņas punkts, kad sēklām, kas tika atnestas, bija jābūt mantotām, taču šajā pasākumā stādi var būt izaudzēti arī no veikalā nopērkamajām sēklām. Sēklas bibliotēkā bija divas nedēļas, taču stādus mainīt gan varēs vien pasākuma laikā.

Šī ir iespēja iegūt augu stādus bez maksas, un var atnākt paņemt kādu stādu, ja šķiet, ka "savā dārzā tieši varētu iestādīt vēl vienu gurķi vai tomātu".

Rokraksts atklāj psiholoģisko raksturojumu

♦ **Jaunsaules bibliotēkā** tikšanās laikā ar rokraksta analīzes ekspertu Antru Balgalvi pēta dažādu personību rokrakstus

KRISTĪNE SENELE

Kāpēc viena cilvēka ar roku uzrakstītais ir kā sīks, nesalasāms vilnītis, bet cita – vērienīgs un ass gluži kā zāģa zobī? To 30. maija pēcpusdienā Vecsaules pagasta Jaunsaules bibliotēkā skaidroja jaunsauliete Antra Balgalve. Viņa apguvusi rokraksta analīzi un pēc rakstīta var daudz pastāstīt par cilvēka psihoemocionālo stāvokli.

Rokraksta analīze atklāj neapmierinātību ar darbu

Ši tikšanās bija kārtēja bibliotēkas vadītājas Ineses Pavilones iniciatīva parādīt, cik interesantas personas nāk no Jaunsaules puses. Jaunsaules, kā viņa uzsvera uzrunā, ir ļoti aizrautīgi un daudzpusīgi: cep kūkas, nodarbojas ar floristiku, dzied ansambļos, darbojas teātros, kolekcionē sveces, rūkus un pat raganīņas. Turklāt nekas jau nestāv uz vietas, jaunsaulesieši apgūst jaunas zināšanas. Tāda ir arī Antra Balgalve, kura nesnāgusi diplomu rokrakstu analīzē.

Ceļš līdz tam bijis interesants. Ilgus gadus Antra strādāja skolā. 2021. gadā viņa neveiksmīgi krita un salauza labo roku. Kāda paziņa, satiekot Antru, norādījusi, ka laikam jau kaut ko dzīvē šausmīgi negribot darīt, ka cietusi tieši darba roka. Viņa pārdomājusi un secinājusi, ka tiešām jau kādu laiku darbs skolā vairs nesniedz gandarījumu. Taču tobrīd nezināja, ko vēlētos darīt. Turklāt nav jau tik viegli sāņemties un kaut ko dzīvē radikāli mainīt. Nakamajā gadā Antru atkal piemeklējusi ķībele, šoreiz vēl nopietnāka. Tad gan lēmums par aiziešanu no skolas pieņemts.

Jau kādu laiku Antra sociālajā tīklā «Facebook» bija sekojusi rokraksta analīzes speciālistei Iritai Rozentālei. Aktīvi piedalījās arī ekspertes mazajos konkursiņos, kur varēja nosūtīt kādu ar roku uzrakstītu vārdu un saņemt analīzi. Rezultātus vienmēr caurvījis viens un tas pats motīvs – paaugstināts stress, neapmierinātība ar esošo darbu. Reiz Antra kādā pasākumā piedalījies arī rokrakstu analīzes izklaides aktivitātē. Kad tur jau atkal dzirdēja tos pašu vārdus par stresu un darbu, viņa nenocietās un prasīja – pēc kā tas tiek noteikts tajā uzrakstītajā vārdā vai teikumā? Uz to atbildi Antra neņēma, bet mudinājumu pašai apgūt rokrakstu analīzi – gan.

Eksamenā A4 lapu pēta sešas dienas

Antra sāka interesēties, kur rokraksta analīzi var apgūt. Izrādījās, Latvijā ir tikai divi cil-

ANTRA! Ļoti patīk pētīt, ko par personu atklāj tās publiskā vizitkarte – paraksts.

ANTRA BALGALVE pastāstīja, ka sīks un smalks rokraksts liecina par to, ka cilvēkam svarīgas vissīkākās detaļas.

FOTO – IVARS BOGDANOVŠ

vēki, kas to pasniedz: Anita Millere un jau pieminētā Irita Rozentāle, pie kuras viņa tad arī skolojās. Mācības ilga gandrīz astoņus mēnešus. To laikā Antra radusi atbildi ne tikai uzreiz uzdošo jautājumu, kā pēc uzrakstītiem burtiem var pateikt par stresu, bet arī novērojusi, kā, iekšējai neapmierinātībai mazinoties, mainījies arī pašas rokraksts. Mācību noslēgumā bija eksāmens. Pārbaudes darbs bija ar roku pierakstīta A4 formāta lapa. Uzrakstīto Antra analizēja sešas dienas. Tas ir ļoti skrupulozs darbs, jo jāapskata katrs burts – kā veidots lociņš apakšā, kur garumzīme izvietota, kādi asumi burtos un daudz ko citu.

Antra zināja tik vien, ka veic analīzi sievietei. Kad darbu jau nosūtīja, noskaidrojās, ka tas bija augstskolas profesores rakstīts. Tas Antru manāmi satrauca, jo raksturojumā jau nebija tikai rožainas lietas, bija arī tādas, kas cilvēkam var nebūt tik patīkamas. Vērtējuma gaidīšana bija mokoša. Kad beidzot Antra to saņēma, pozitīva atbilde bija ne tikai no pasniedzējas, bet arī no profesores, kura sniegtajam raksturojumam piekritusi. Antra atzīst, ka labāk esot pat nezināt, kam tieši veic rokraksta analīzi

Nepareģo un nedziedē

Antra uzsver, ka viņu nedrīkst dēvēt par grafologi, jo ir apguvusi tikai daļu no tā, ko pārzina minētais speciālists. Latvijā pārsvarā ir tieši rokraksta analīzes eksperti, Antra zina vēl

kādu Bauskas novadā, kuram ir šādas zināšanas.

Viņa kļiedēja vairākus mītus par šo nozari. Piemēram, skaidrojot, ka rokraksta analīzes speciālists nespēj paredzēt nākotni, nespēj dziedēt vai arī risināt problēmas. Tāpat pēc rokraksta nevar pateikt rakstītāja dzimu, vecumu, tautību.

Rokraksta analīze sniedz cilvēka vispārīgo psiholoģisko un emocionālo raksturojumu, tāpat atklāj, kāds viņš ir darba vidē, ģimenes dzīvē. Analīzei tiek izmantots rokraksts, ar kādu cilvēks raksta ikdienā. Nereti skeptiķi argumentē, ka prot rakstīt dažādos rokrakstos. Pirms tikšanās Antra veica eksperimentu, kurā bibliotēkas vadītājai bija jāraksta ar abām rokām. Protams, ar kreiso padevās neglītāk, taču burtu pazīmes abos gadījumos bija līdzīgas.

Mīts un patiesība

Tomēr cilvēkam patiešām rokraksts mēdz pamānīt, devīniem mēnešiem. Tas var kļūt plašāks, garumzīmes var būt garākas un parādīties citas izmaiņas. Rokrakstu maina gan dažādi ārējie apstākļi kā tas, cik ilgi pildspalva slid pa papīru, un galda virsma, gan cilvēka fiziskais vai garīgais stāvoklis – slimība, nogurums, steiga, stress.

Mīts esot tas, ka tie, kas raksta «kā ar vistas kāju» nav īpaši jauki cilvēki. Gluži pretēji – zem akurāta rokraksta var slēpties ne tik «balta un pūkaina» personība, bet saskriceļējumu

īpašnieks var būt izpalīdzīgs, laipns, vienkāršs cilvēkam ar harizmu.

Rokraksta analīze nepateiks priekšā, kādu profesiju izvēlies, taču var pastāstīt, kāds cilvēks ir darba attiecībās, piemēram, vai viņam piemīt līdera dotības vai labāk padodas izpildīt uzdotu.

Pēc rokraksta speciālisti spēj izšķirt vairāk nekā 250 rakstura īpašības, taču to skaits arvien palielinās. Izmantojot zināšanas par rokrakstu, cilvēks var pats sevi papētīt no malas, var labāk izprast arī līdzcilvēkus. Var, piemēram, pašķetināt pāra attiecības, meklējot atšķirīgo raksturojumā un strīdu iemeslus. Antra norāda, ka bērnu rokrakstu vēlamus analizēt tikai pēc 12, 13, bet ideālā variantā tikai 18 gadu vecuma, kad rokraksts ir nostabilizējies.

Burtam svarīgs katrs lociņš un katrs asumiņš

Speciālists var veikt pilnu rokraksta analīzi, kad cilvēks pārakstījis no grāmatas vai pats uzrakstījis garāku tekstu. Izklādei ātro analīzi piedāvā arī dažādos pasākumos. Ļoti populāra šobrīd esot paraksta analīze, kas ir arī Antras mīļākā sadaļa. Paraksts ir mūsu vizitkarte, kādu mūs citi redz no malas. Piemēram, ja paraksts nesalasāmi, kādi esot daudzi novada domes amatpersonu paraksti, tas liecina, ka cilvēkam svarīgi parādīt sabiedrībai tai to, ko vēlas, to labāko, viņš reti atklājas līdz galam. Ja

šie nesalasāmie vilņi turklāt ir kā asi zigzagi, tad cilvēks ir nervozs, stressains vai pat agresīvs.

Ko tad rokraksta analīzes eksperti pēta? Burtiem tiek analizēti vidus, augšējā un apakšējā zona. Katrai no tām ir savs vērtējums. Piemēram, ja viduszona plaša, cilvēkam svarīga sabiedrība. Izteikta augšējā zona liecina par vēlmi apgūt jaunas zināšanas. Savukārt apakšējā zona vairāk pastāsta par cilvēka attiecībām ar finansēm, ķermeni. Svarīgs ir arī rokraksta virziens. Taisns liecina, ka cilvēks ir nosvērts, emocionālai personai burti sliekšies pa labi, bet noslēgtai – pa kreisi. Raksturojoša ir arī rokraksta proporcija – cik tas plašs, kā novietots lapā.

Katram burtam un tam, kā tas tiek veidots, ir sava nozīme. Piemēram, burts «e» stāsta, kā atklājamies citiem cilvēkiem, kā dalāmies ar sajūtām. Ja tas slēdzas kreisajā pusē, cilvēks nelabprāt dalās ar emocijām. «M» burts raksturo informācijas apstrādi. Ja augšā tam lociņi spīcāki, ātri uztveram informāciju un izdaram secinājumus. «S» ir burts, kas raksturo cilvēka līdzjūtību, vēlmi palīdzēt citiem. Šo burtu var uzrakstīt ļoti dažādi, un viena no tā formām liecina, ka cilvēks neprot pateikt «nē».

Analīzē prezidentu rokrakstus

Antra bija sarūpējusi vairāku vēsturisku un arī mūsdienu atpazīstamu politikas, kultūras un sporta personību rokrakstu paraugus, kuras klātesošie varēja kopīgi analizēt un, protams, dzirdēt arī to, kas sakāms ekspertei. Apskatīti tika gan Raiņa un Aspazijas pietiekami nesalasāmais rakstītais, gan veselas plēdēs bijušo un esošo Latvijas un citu valstu prezidentu ar roku rakstītie vārdi. Piemēram, Vairai Viķei-Freibergai 2009. gadā bija ļoti sīks un smalks rokraksts, kas liecinot par to, ka cilvēks ļoti koncentrējas uz sīkām detaļām. Uz to pašu norāda arī prezidenta Edgara Rinkēviča pavisam svaigs 2025. gadā rakstītais fragments. Turklāt prezidenta rokraksts rāda, ka viņam darba process pat svarīgāks nekā rezultāts. Gari «p» un «j» burti liecina – svarīgi dzirdēt atsauksmes par darbu, vienlaikus sliktas vai labas. Ja tās nesāņem, var zaudēt motivāciju. Pazīmes «p» burtā norāda arī uz spējam ilgstot štrādā, morālu un fizisku izturību.

Noslēgumā ātru personisko analīzi varēja iegūt ikviens pasākuma dalībnieks, kurš rokraksta analīzes ekspertei atklāja savu parakstu un tā atšifrējumu. ♦

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 06.06.2025

Saskaiti vardītes Misas bibliotēkā!

♦ **Aizraušanās.** Ingridas Štelces kolekcijā vardiņu atveidi krājas 27 gadus

LIGITA ASARE

Kopš maija sākuma Vecumnieku pagasta Misas bibliotēkā aplūkojama plaša un daudzveidīga kolekcija – priekšmeti varžu un vardiņu atveidā. Bibliotēkas apmeklētājus iepriecina kolekcijas īpašnieces Misas iedzīvotājas Ingridas Štelces «vardiņu» krājums.

Bibliotēkas vadītāja Sarmīte Šlikaite atklāja, ka šī ir trešā kolekciju izstāde bibliotēkā. Iepriekš te pabijušas Inetas Klāviņas «aitiņas» no Stelpes un Mārites Pučekas «kaķiņi» no Lambārtes.

Konkurss izstādes apmeklētājiem

Bibliotēkā atvēlētā plaša vieta kolekcijas izvietošanai, bet tā visa ir bagātīgi piepildīta ar «vardiņiem», daudzveidīgām gan materiālu un apjoma, gan funkcionalitātes un dizaina ziņā. To uzlūkojot, var nojaust, ka tur ir vairāki simti priekšmetu. Taču tieši cik, netiek izpausts, jo apmeklētājiem ir izsludināts konkurss par precīzāko vardiņu skaita noteikšanu. S. Šlikaite pastāstīja, ka kopš izstādes atvēršanas līdz jūnijai sākumam konkursa savu saskaitīto vai minējumu iesnieguši jau 59 apmeklētāji. Jāatzīst, saskaitīt būtu grūti un ilgi, bet arī kāds no minētājiem var būt veiksminieks un iegūt izstādes pārsteiguma balvu. Ekspozīciju jau apmeklējusi daudz bērnu, viņiem ļoti patīk. Jo īpaši tāpēc, ka rotaļlietas drīkst arī apstautīt.

Ar bibliotēkas gādību kolekcijas priekšmeti eksponēti ērti uzskatāmā veidā un iespēju robežās tematiski grupēti, izceļot īpaši interesantus un ekskluzīvus vardiņu atveidus. Piemēram, skolas un rakstāmgalda piederumi, peldietas un vannas istabas priekšmeti, mikstās rotaļlietas, krūzītes un suvenīri, saldumi un svecītes, virtuves un bāra piederumi, velosipēdu signāli, maksārešanas āķi, rotaslietas un vēl, un vēl.

Sākās ar krokodilu un stāstu par divām vardiņām

Ingrīda Štelce «Bauskas Dzīvei» atklāja, ka viņai kopš bērnības no dzīvās dabas visvairāk patikuši un interesējuši reptiļi – bruņurupuči, vardiņi, čūskas un ķirzakas. Kolekcijas saimniece ar smaidu stāstīja: «Mana pirmā rotaļlieta pēc piedzimšanas bija plīša krokodils. Varbūt tāpēc man šie dzīvnieki patīk visu mūžu.»

Kolekcija aizsākusies pirmas divdesmit septiņiem gadiem, un pirmā «vardīte» mikstās rotaļlietas formā arī ir apskatāma izstādē. Dažus gadus pirms tam Ingridas ģimēni bija piemēlējusi liela nelaime, kad šo vardiņi kā simbolu viņai dāvājusi no Vācijas atbraukusi Anabergas draudzes mācītāja Laima Urdze. «Vi-

INGRĪDAI ŠTELCEI ir aizraujoši stāsti par kolekcijas «vardiņiem».

«ANATOMISKĀ».

ņa atgādināja stāstu par divām vardiņām, kuras iekritušas krējuma podā. Par to, kā viena padevās un laidās dibenā, bet otra kūlās pa krējumu, kamēr tas sagāja sviestā. Tā arī es vienmēr dzīvē esmu kūlusies un izkūlusies, esmu optimiste,» puda kolekcionāre.

Krājums veidojies gan no pašas iegādātiem, gan radu un draugu dāvinājumiem. Ingridai īpaši dārgi ir dāvinātāju pašu darinātie rokdarbi, kas veltīti tieši viņai. Izstādē aplūkojama vedeklas Egītas veidota glezna un meitas Laimas darinājums tekstila aplikāciju tehnikā. Bet drīz kolekcijai pievienosies mazmeitas Alises veidota keramikas vardiņa, kas pašlaik ir aplūkojama Bauskas mākslas skolas izstādē. Kolekcijā atzīst, ka viņai nav viena vai dažas favorītes, jo visas «vardītes» mīlas. Bet par vairākām ir īpaši stāsti. Tā vienu atdeva zobu tehniķis Jānis, kad bija pamanījis ar vardiņiem rotātus gredzenus uz Ingridas pirkstiem. Savukārt kāda ceļojuma laikā Tūjā bijusi klāt keramikas cepla atvēršanā, kad starp daudzumiem tikko kā apdedzinātiem izstrādājumiem ieraudzījusi tikai vienu vardiņa veidola, tūlīt to iekārtojusi. Kā zināms, tikko pēc apdedzināšanas keramikas priekšmeti ir ļoti karsti. Tā kā ceļojuma līdzbiedri zinājuši, ka bez tās vardiņa Ingrida prom nebrauks, tad iz-

PATI LAIKMETĪGĀKĀ – radīta ar 3D printera palīdzību.

SMAGĀKĀ KOLEKCIJĀ!

strādājums ticis speciāli dzēsēts.

Ir bijis gadījums, kad dāvinātājs arī dzīvas vardiņas. Tās bijušas iesaiņotas kādā instrumentu kastē. Kad atvēruši, galapunktā bija nonākusī tikai viena, kura tad arī izlaista dabā.

Dārgākās, smagākās, mazākās un ekskluzīvās

Daudz kolekcijas priekšmetu atceļojuši no ārzemēm – Lietuvas, Maltas, Polijas, Krievijas, Baltkrievijas, Holandes, Zviedrijas, Igaunijas, Bulgārijas, Francijas, Norvēģijas, Čehijas un Grieķijas. Vairāki eksponāti uzmanību piesaista īpaši. Nevar nepamānīt saliekamo «anatomisko» vardiņi, kura vietām ir caurspīdīga un ir redzams tās skelets un iekšas. Dažas kurkst un liek uz sevi paskatīties. Ingrida izrādīja divas cenas ziņā dārgākos eksponātus, ko iegādājusies – tualetes papīra turētāju un no Vācijas vestos eglīšu rotājumu. Bet ne bez piepūles mājās atgādāta pati smagākā – krājāsiete, kuras svars ir seši kilogrami. Par ekskluzīvu kolekcijā var dēvēt krāšņo, ar 3D printeri izga-

SARMĪTE ŠLIKAITE aicina bērnus uz kopīgu lasīšanu.

«PLUDMALES BAUDĪTĀJA».

«JAULAULĀTIE».

FOTO – IVARS BOGDANOVŠ

tavoto «vardi», ko dāvājis dēls Normunds.

Redzot eksponātu daudzumu, šķiet neticami, ka ikdienā tie ir izvietoti vienā dzīvokļa istabā, kurā mīt arī pati kolekcijas saimniece. Viņa pastāstīja, ka mājās iemīļotie priekšmeti izvietoti uz plauktiem, kas noklāj visu sienu, bet bērnu rotaļlietas glabājas mantu kastē. 52 izstādītie magnētiņi mājās atgriezies savā vietā uz ledusskapja durvīm. Ingrida atklāja, ka mājās palikušas tikai dažas «vardītes» – slotas kāts, «slimās» un dubultnieces. Un arī pati jaunākā «vardīte» kolekcijā, ko iegādājusies pēc tam, kad pārējās bija «aizceļojušas» uz izstādi bibliotēkā.

Ingrīda ir sešu bērnu mamma, un tagad gaida jau desmito

mazbērnu. Viņa stāsta: «Man ir deviņi mazbērni, un katrs kaut ko grib no manas kolekcijas. Kad viņi sabrauc ciemos, mantu kaste ar varžu rotaļlietām tiek vērta vajā. Tad arī spēlējām vardiņu galda spēli, kur punktus gūst ar veiksmīgi «aizlekušo» vardiņi.» ♦

Bibliotēkas vadītāja S. Šlikaite uzsvera, ka visas aktivitātes, ko organizē, ir ar mērķi cilvēkus aicināt uz bibliotēku un veicināt lasīšanu. Saistībā ar «vardiņu» izstādi bērniem tiks rīkots pasākums ar kopīgu grāmatas lasīšanu, tam izraudzīta Arnolda Lobela grāmata «Vardiņi un Krupja piedzīvojumi».

Kopš jūnija sākuma Misas bibliotēkā aplūkojama arī Ivara Pētersona foto izstāde «Melnkalne».

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 06.06.2025

Jauns gads, jauna izstāde

TALANTĪGO AUDZĒKNI sveic Pļaviņu Mākslas skolas direktore Iveta Ušacka (no labās), atceroties, ka savulaik Jolantu vajadzējis īpaši uzrunāt, lai viņa stātos mākslas skolā.

Pļaviņu bibliotēkā atklāta pilsētas mākslinieces Jolantas Sirmās darbu izstāde.

SANDRAS PUMPURES
TEKSTS UN FOTO

Tā ir jau otrā, ko var apskatīt bibliotēkas apmeklētāji. Aizvadītā gada laikā Jolantai tapuši jauni darbi, daļa ir no iepriekš paveiktā — gleznas, sienas dekorī, grafiskie zīmējumi uz porcelāna traukiem, punktošanas tehnikā rotāti akmeņi. To visu papildina Jolantas veidotās dabīgo ziedu un augu kompozīcijas. Jolantas darbos joprojām ir krāsu spilgtums, pa kādam mierīgākam tonim un daudz dabas motīvu. Daba ir tā, kas jauno mākslinieci gan iedvesmo, gan dod atelpu un harmoniju, lai dzīvotu un radītu jaunus mākslas darbus. Pļaviņietes spēks ir arī ģimenē, tāpēc izstādē ir viņas diplomdarbs, beidzot Pļaviņu Mākslas skolu — vecmāmiņas portrets, kā arī glezna ar vecākiem.

JOLANTAS DARBI.